JURNALUL S.F.

Premiul Convenției Europene de SF
EUROCON '94

Anul IV Nr. 104
Săptămînal de cultură
SF, HORROR ȘI FANTASY
16 pagini - 250 lei

Spre sfîrşitul lunii august, fandomul va pleca şi „cu căţel şi cu purcel" să cucerească **INTERSECTION**-ul de la Glasgow (acolo unde, sper, vom arăta americanilor că Europa - EuroCon-ul - există!).

Şatra fandomului va trece prin Viena (Muzeul Ştiinţei), Munchen (Muzeul Tehnicii), Yverdon (Muzeul Science-Fiction-ului), Strasbourg (capitala viitoarelor State Unite ale Europei), Paris (Cite des Sciences et de l'Industrie), Nantes (casa - muzeu în care a locuit Jules Verne), Centrala mareomatice de la Rance şi Carnac (pe coasta normandă), vom trece prin Eurotunel (pe sub Marea Mînecii), vom vizita Stonehenge (megaliţii) şi Londra (Muzeul Ştiinţei şi Tehnicii), vom sta 5 zile la Glasgow (WorldCon-ul) şi în împrejurimi (poate îl vom vizita, acasă la el, pe monstrul din Loch Ness).

BusRomCon

Şi iată ce vă propun:

În timpul voiajului (18-20 de zile), ca să nu ne plictisim, să desfăşurăm lucrările Rom Con-ului! În plen (la locurile de cazare, căci vom face o deplasare civilizată) sau pe ateliere (în autocare specializate pe : politică editorială, audiovizual, concursuri literar-artistic-ştiinţifice, laborator de creaţie, costume, jocuri logice, clasicele dezbateri tematice etc.) - tot ce vă trece prin minte, vă rog propuneţi responsabililor FNTSF - organizatorii principali-, ProConSF, ARSFan.

Cu sponsorizările pe care le vom atrage, sper să fim capabili să ducem către Glasgow - şi deci să participe la BusRomCon - între 100-200 de persoane, adică şi scriitori din diverse generaţii (nici nu pot să-mi imaginez WorldCon-ul şi BusRomCon-ul fără Ion Hobana, Romulus Bărbulescu şi George Anania, Mircea Şerbănescu, Adrian Rogoz şi Gheorghe Săsărman - pe care îi vom „pescui" în drum - scriitori din generaţia de mijloc - Mircea Opriţă - cei din generaţia lui Mihail Grămescu, ziarişti, editori, artişti, BD-işti şi mai ales cenaclişti şi clubişti cît cuprinde.

Dacă sînteţi de acord, vă rog să ne scrieţi pe adresa CPSF(A), Jurnalului SF, Helionului, sau a FNTSF-ului.

Cu aceeaşi prietenie hariseldon-ian picard-escă,

ALEXANDRU MIRONOV

IMAGINI MIŞCATE

2013 — FORTĂREAŢA

Cu: CHRISTOPHER LAMBERT, KURTWOOD SMITH, LORYN LOCKLIN
Scenariul: TROY NEIGHBOURS
Regia: STUART GORDON

Tema filmului nu este extraordinară, dar nici tembelă şi, în plus de asta, beneficiază de joaca „dementului de Christophe", cum îl gratulează sec Alain Delon. Joacă Cristophe ăsta. Ne-a obişnuit cu o formă de erou care o ia pe cocoaşă mai des decît alţii. L-am urmărit cu interes după ce am văzut „Highlander I" (care mi s-a părut cel mai bun film al său) şi am avut senzaţia că mai mult nu poate. S-ar putea să mă înşel şi să nu aibă el noroc de un scenariu ca lumea.

De astă-dată producătorii i-au pregătit o puşcărie sofisticată, undeva sub pămînt şi toată acţiunea curge ca să-l scoată pe el de acolo.

Nenorocită soartă ne rezervă viitorul dacă va arăta ca în film. Societatea va controla naşterile, iar dacă noi, numai aşa de-ai naibii, vom căuta să deschidem o frondă împotriva rigidităţii ei, atunci ne vom trezi la puşcărie. Golanii se vor ulita la noi insistent şi ne vor da la moacă.

Ferească Dumnezeul Mai bine aveţi grijă cu cine votaţi şi plătiţi-vă la zi impozitele.

Don SIMON

POŞTA REDACŢIEI

Ion Udrea (Craiova) - N-am observat un salt calitativ, aşa că aşteptăm următoarea tranşă de „pîine". Cînd te hotărăşti să schimbi registrul şi să ocoleşti OZN-urile? Grafica trebuie lucrată cu mai multă grijă.

Horia Nicola Ursu (Satu Mare) - Traducerea este OK, dar o păstrăm pentru luna martie din motive misogine. Prefer varianta Siudmak de trei pagini + imagini. Pentru bibliografii ne-ar trebui un telefon ca să putem discuta măcar bilunar. OK şi cu medalionul Anne Rice, dar să vedem materialele.

Radu Pavel Gheo (Timişoara) - Ne vom interesa ce e cu premiul, dar vrem şi noi un nr. de telefon cu ajutorul căruia să putem comunica. Citîm problema trimisă spre rezolvare (poate că scriitorii sau fanii ne ajută să ieşim la liman): „ Cînd poate fi considerată o fiinţă (umană sau be) scriitor (adică nu debutant, amator, fan) după ce debutează, după ce recoltează premii sau publică zece povestiri, după ce-i apare un volum, după obţinerea unui premiu gen Nebula sau Nobel? Mă refer la o judecată obiectivă, nu ceva gen - cînd te simţi aşa - sau - cînd te încadrezi unui spirit. Se poate delimita strict scriitorul de amator/iubitor sau de fan? Care sînt diferenţele între scris ca meserie (mod de subzistenţă) şi scris ca artă dezinteresată? Cînd un om care scrie se poate considera scriitor? Vă consideraţi scriitor? Există o meserie de scriitor?". Iată întrebările la care îi rugăm să răspundă pe prietenii şi colaboratorii noştri.

Povestirea *Cîntul pentru calea fără de tihnă* va apare într-un viitor mai apropiat decît crezi.

ULTIMA ORA

A apărut cartea lui Mihail Grămescu Săritorii în gol; Editura Nemira, 256 pag., 2500 de lei.

Este în mod cert evenimentul cultural al lunii ianuarie şi unul dintre evenimentele anului.

Vom reveni!

JURNALUL ®

Editat de: INTACT SF

PREMIILE CONVENŢIEI NAŢIONALE DE SF 1993 - PLOIEŞTI
CONVENŢIEI EUROPENE DE SF 1994 - TIMIŞOARA
GEOVALY SRL - BUCUREŞTI (activitate promoţională)
CONVENŢIEI NAŢIONALE DE SF 1994 - BAIA MARE

COLECTIVUL DE REDACŢIE :

Adrian BĂNUŢĂ
(REDACTOR ŞEF)

Număr realizat de:
Ionuţ BĂNUŢĂ,
Mihail GRĂMESCU,
Isabela ION
Cristian IONESCU,
Liviu RADU
Petrică SÎRBU,
Florin Mircea TUDOR
(REDACTORI)

ADRESA REDACŢIEI:
Şoseaua Bucureşti-Ploieşti, nr. 25-27, sector 1, Bucureşti
Tel. 2107136, 2109366, 2109945

RĂSPUNDEREA MATERIALELOR INFORMATIVE REVINE AUTORILOR

Tehnoredactare computerizată *Adrian şi Ionuţ BĂNUŢĂ*
Culegere: *Ruxandra Rogojinaru*
Montaj offset: *Georgiana DUCMAN, Mariana SEBE, Silvana GREERE*

JURNALUL SF. este înscris în Catalogul Presei la poziţia 2.128. Abonamentele se pot face la orice centru RODIPET. Cititori din străinătate se pot abona prin RODIPET SA PO BOX 33-35, telex 11995 Telefax 3129432 Bucureşti - România Piaţa Presei Libere nr. 1

Acest săptămînal face parte din reţeaua naţională a publicaţiilor JURNALUL

Director administartiv: Titus GUVIR
Redactor şef: Marius TUCA

Tiparul executat la INTACT

Mihail Grămescu

BESTIAR DE ANIMALE INTELIGENTE

Este interesant că, din lista cu caracter exhaustiv de „personaje tematice" a studiului *Literatura SF* de Florin Manolescu, altfel structurată oarecum asemănător *Esteticii basmului* lui G. Călinescu – lipsește categoria *ANIMALE INTELIGENTE*. La prima vedere omisia pare minoră, dar la o cercetare mai atentă se constată că nu numai SF-ul, ci aproape toată arta imaginară și paradoxală, atunci cînd nu a abordat în mod special această temă, a rămas, măcar adiacent, nedespărțită de ea.

Încercînd, pentru a putea opera o sinteză, să fac oarecare ordine în acest sertar îngrămădind compozit și eterogen o babilonie întreagă de elemente adunate arbitrar la un loc, vă propun o primă departajare a obiectelor de studiu după criteriul subiectului tratat:

1. lume reală ca atare oglindită în operă; 2. lume imaginară sau mitică de inspirație ; 3. fenomene imaginate de autorul textului (limitele imaginației).

Desigur, sînt greu de trasat frontierele exacte între categorii, în măsura în care, de exemplu, pentru persoanele religioase, Eblis, Satanail sau Îngerii sînt fenomene ale lumii acestela la fel de reale ca un cîine, o pisică, sau un porumbel. Au existat, încă din antichitate, și apoi în întreg evul mediu, bestiarii cuprinzînd, alături de fauna consacrată, și animale contestate categoric de dogma științifică oficială, cum ar fi inorogii (licornele), sirenele, grifonii, salamandrele de foc și alte făpturi stranii, catalogate multă vreme de „ateismul științific" drept basme. Cu toate acestea, pe tot parcursul epocii moderne și contemporane au existat și au apărut mereu nenumărați „martori" frecvenți, care au mărturisit și argumentat, unii cu pretenții de mare competență, realitatea ca atare (nu numai ca imagini poetice sau figuri de stil) a celor mai multe dintre reprezentările arhaice surprinzătoare, astfel încît, pentru observatorul interesat a devenit extrem de greu să facă deosebire între ce e știință și ce simplă fantezie.

Oricum, se poate observa că textele cu această temă mai pot fi împărțite și după criteriul intenției de autor în: *mărturii despre fenomene insolite* (cu alternativa - false mărturii despre asemenea fenomene, ipotetice sau folosite ca element emoțional) pe de o parte, și *texte de idee*, unde elementele zoomorfe stranii au rol fie ornamental, fie simbolic, fie transcendent sau metafizic (ca în cazul miturilor sau textelor religioase).

La categoria mărturiilor concrete despre animale inteligente cu scop de repunere în drepturi intelectuale pe tradiția Fabre sau Aristide N. Popescu *Zoocalomnii*– inteligență animală ieșită din comun, după gradul de stranietate al relatării, se pot accepta mai multe niveluri, începînd cu simpla fenomenologie comportamentală – la care aș include papagalii vorbitori și maimuțele din *Insula misterioasă* de J. Verne, de pildă, motanul siamez al lui A. Huxley, cîinii și lupii lui J. London (de exemplu Buck, din *Chemarea străbunilor* sau *Mihail, cîine de circ*) *Zdreanță* al lui Arghezi, *Lassie* care *vine acasă*, *Lumea celor care nu cuvîntă* a lui E Gîrleanu, *Povestirile cu animale* ale lui Vitali Bianchi, castorii din Perry - Walt Disney, vulpea lui Alldridge din *Aur și nisip* sau peștele din *Bătrînul și marea* de E. Hemingway, *Moby Dick* al lui Melville sau rechinul din filmul *Fălci*.

Ca personaj-simbol poate fi luat șoarecele mai deștept ca omul din *Flori pentru Algernon* (în zona SF). Specific acestei prime categorii ar fi caracterul sec, fără substrat simbolic sau ideologic al narațiunii care doar evidențiază inteligența animală, fie în paralel cu cea umană, fie în opoziție cu aceasta. Din suita de texte opunîndu-se schematismului mecanicist al „modelului" pavlovist, care pretinde că animalele nu au o gîndire, actele lor ne reprezentînd decît reflexe condiționate și instincte – cele care m-au impresionat pe mine cel mai mult au fost povestirile cu urși ale lui J. Curwood și, mai ales *Povestirile cu animale* – ale lui E. Sethon Thompson, care marchează, deja, trecerea spre o altă categorie de scrieri cu această temă – cele în care fenomenul animal prezentat este antropomorfizat, sau cele în care inteligența se manifestă la nivel gregar. La animalele cu comportament de tip antropomorf sau replică la inteligența umană ar intra vulpoiul Dungă Albă al lui Sethon Thompson – una dintre cele mai superbe mostre de inteligență prezentată în stil naturalist, competitivă cu cea umană dar ALTFEL. Lista poate continua cu *Urșii* lui Curwood, cu *Fram - ursul polar* al lui C. Petrescu, cu maimuța lui Poe din *Dubla crimă din Rue Morgue*, cu caii lui Swift, cu termitele inteligente din *Invazia* fabianului Wells (vol. Oul de Cristal) și cu *Foca Albă* a lui J. London.

Antropomorfizarea comportamentului animal poate urca în texte pînă la formula simbolică de paralelă la societatea umană - la o manieră amuzant-didacticistă (pe model Panciatantra) ca în *Cărțile Junglei* lui R. Kipling, sau în manieră simbolist-pamfletară – ca în *Insula pinguinilor* lui A. France sau ca în *Copacul tunetului* lui V. de L'Isle Adam, sau se poate orienta către o deschidere darwinistă, că o sugestie de civilizație paralelă celei umane, concurentă ei, ca în cazul societății octopodelor din *Adîncurile* lui H.P. Lovecraft sau *Abisul* lui H.G. Wells, sau ca în *Război cu salamandrele* de Capek, către o lume mutagenă în care spiritul uman (divin) se stinge treptat ca în *Insula doctorului Moreau* – Wells, sau, cel mai interesant, în inteligențe plurale de ansamblu – uneori prezentate ca fiind capabile să comunice în maniere stranii cu Umanitatea sau fiind dotate chiar cu o oarecare ubiquitate cvasi divină ca în cazul *Germenului Andromeda*.

În principiu, inteligența animală este considerată *fie malefică și concurentă, străină și antiumană* (cum este cazul Păsărilor lui Hitchcock), *fie benefică*, exprimînd un soi de paternalism dominator uman – ca în cazul delfinilor salvatori – de la Flipper la cel al doamnei Viorica Huber-Rogoz sau ai lui Sebastian Corn, de la cei mitologici (vezi „muncile" lui Bachus Dios-nisos din misterille antice, consemnați drept „combatanți" și în cel de-al doilea război mondial, și mai recent).

Precum se poate vedea, uneori *Omul amfibie* al lui Beleaev poate face, social, o impresie mai puternică decît dogma reflexului condiționat pavlovian.

De la Bestiarele Stagiritului la colecțiile de curiozități biologice ale vînătorilor de senzațional contemporani (E. Daniken, L. Soucek, T. Opriș, D. Apostol – ca să citez numai patru nume din sutele sau miile intrate doar pe sistemul informațional românesc) zoologia s-a umplut de animale inteligente: sepii, calmari, Yeti... ceea ce pare să deosebească omul de animal, conform accepțiunii contemporane, nu mai este prezența sau absența inteligenței, nici capacitatea muncii organizate cu scop precis, ci cunoașterea și folosirea scrisului ca al doilea sistem de stocare și manipulare a informației și, eventual, caracterul moral sau imoral al spiritului.

2. DE LA MITOLOGIE LA DESENELE ANIMATE ALE LUI DISNEY

Literar vorbind, universul animalier nu se rezumă doar la o oglindire în text a faunei planetei – fidelă sau deformată artistic. Există un nivel animalier livresc simbolic și altul, aș spune eu, diferit de primul prin intenție de autor, heraldic-alegoric. În sfîrșit, mai există o a treia „zoologie" imaginară: totemică.

O primă categorie animalieră mitică și mitologică la care voi face referință sînt *ZEII ZOOMORFI AI LUMII ANTICE* , sau care îmbrăcau și forme animale. Din această filieră de inspirație s-au desfăcut ulterior, fie prin degradare laicizantă, fie prin încriptare conspirativă, pe de o parte fabula, pe de altă parte heraldica - atunci cînd textele nu au reprezentat, pur și simplu, demonologie ca atare (aș consemna aici doar sugestia unei „tradiții" beletristice de animale malefice, începînd cu pisicile, țapii și măgarii lui Apuleius, trecînd apoi prin barocul medieval, Renaștere și Contrarenaștere, Bruegel – ale cărui animale apocaliptice exprimă, încifrat, de fapt vicii și posturi umane –, romantismul german – de exemplu șobolanii lui E.T.A. Hoffman din *Spărgătorul de nuci*, pînă la pisicile și caprele negre ale lui Caragiale și Gala Galaction; mai nou, pînă la neogoticul horrorului SF – ca „demonul" spațial, hiperadaptabil din *Alien*.

Aș plasa tradiția fabulei pe linia de influență a culturii magice egiptene (față de care tradiția bisericească iudeo-creștină se exprimă categoric: „Să nu vă mai întoarceți în Egipt"). Originile sînt legate de mitologie, totemism, vrăjitorie, magie, șamanism și cultul morților. Iar în evul mediu de eruzi.

Conform mitologiei greco-romane zeii se întrupau adesea în animale. Zeus se metamorfozează în taur ca s-o răpească pe Europa. Zeița Atena este în corespondență cu simbolul ei zoomorf – bufnița. Centaurii Titanomachiei (Hesiod, Homer) joacă rol civilizator (Chiron Ahile). Riturile lui Mithra și Serapis sînt strict legate de lacrimarii (a căror ecou tîrziu apare în basmul *Făt Frumos din lacrimă* – M. Eminescu) dar și de Taurul Sacru și de descălecarea lui Dragoș. În Egiptul antic, simbolul imperial era și *Pisica din grădina cu lotuși*, probabil în legătură cu cultul de divinități Sechmet-Bestet (pisica-leoaică, zeițele ciumei, războiului și medicinei). Poate de aici Hera-călare-pe-o-leoaică, simbol al supremei divinități feminine la romani și greci – cu echivalent apocaliptic în Femeia călare pe Fiară; și tot de aici, Ariel (Leul lui Izrael), poate același cu una dintre figurile zoomorfe ale Apocalipsei din prejma tronului de foc divin. Pentru ca, într-un tîrziu, că ajungă apostolicul semn din heraldica și criptica bisericească. Precum se poate deduce, „christianem ad leonem" ar putea avea și alt tîlc decît cel îndeobște acceptat.

Ca s-o seducă pe Leda, Zeus se transformă în lebădă.

În imagistica mistică brahmană vedică, înainte de Facere, Marea Cobră Albă dormea pe Floarea de Lotus.

La daci-traci-greci-romani zeul Pan Lupercus este prezentat fiind același smochin sălbatic care a iluminat și pe Christos, și pe Orfeu; și pe Budha, cu picioare de țap (de unde, probabil, tradiția contemporană a caprei la sărbătorile de iarnă balcanice).

Pînă și apocalipticul Iisus este corelat cu Împărăția *Mielului*.

Lei semi-antropomorfi babilonieni, tauri înaripați (care apar ca duhuri puternice și în *1001 de Nopți*) și-au pus amprenta pe imaginația creatoare literară a fabulelor lui Esop, La Fontaine, Krîlov, G. Alexandrescu. Tot așa cum rațele sălbatice, printr-o simbolistică subtilă, desemnează pentru chinezi călugării novici. Trecînd prin poetica medievală, zeii-animale sînt reprezentați la procesul templierilor de Bafomet, corelat adesea cu țapii negri și pisicile – multe dintre condamnările inchizitoriale bazîndu-se doar pe simpla acuzație că ereticii s-au închinat la „un chip bărbos" al unui ciudat eteromorf animalier. Pe aceste căi, compozitele om-animal, simbol poate de perversiuni bestiale, ajung pînă în ferile clasice și romantice – *Visul unei nopți de vară* al lui Shakespeare, dar le regăsim și în centaurii și nereidele textelor exotice ale lui V. de l'Isle Adam, lar sfincși și alte „curiozități" mitice în Grifonul lui Ulise lui Colin.

S-ar putea face mai multe corelații decît s-ar putea crede la prima vedere între *Fram – ursul polar* al lui Cezar Petrescu, semnul de lumină dintre coarnele cerbului Sfîntului Hubert și fenomenele de qaumanek din șamanismul hiperborean. Între *Canis Sapiens* al lui Lino Aldani și Vulturul lui Etana din *Epopeea lui Ghilgameș* se întrevede rețeaua de ramuri a unui copac genealogic aproape la fel de coerent ca darwinistul trunchi care leagă un micuț șoricel insectivor din cretacic de balenă (în varianta popularizată cu atîta talent și de C. Sagan). Iar animalele marilor migrații ciclice: anghilele, somonii, bizonii, mustangii, șobolanii, lăcustele, cărăbuși, au umplut cu cronicile marilor taine a naturii multe pagini de epopee. Fiindcă, în dese rînduri, au determinat soarta omului – din acest punct de vedere, poveștile despre Buffalo Bill fiind uneori veritabile istorii SF, atunci cînd nu sînt politică războinică sau mit.

Dinspre tradiția chineză și extrem-asiatică mitologia zoomorfă este atît de bogată și întrepătrunsă cu literatura încît se transformă adesea în formă de expresie încifrată pentru idei politice, sociale, istorice și filozofice. *Maimuța* Albă este singura ființă care trece prin focul periodic apocaliptic care distruge lumea (să fie, oare, această „maimuță albă" corelată cumva cu cuvîntul englezesc monk, călugăr? sau cu purificările prin foc - katharsis - ale grecilor, sau cu preoții romani

flamini, la care cînd ne gîndim, parcă „Citadini romani!" al lui Mucius, ar căpăta alt sens, mai obscur decît simpla explicație a unei insensibilități cauzate de iepră? ca și recomandarea biblică *„Nu vă mai treceți copiii prin foc!"*).

De la șoarecii lui E.T.A. Hoffman la *Șoarecele B* al lui Ioan D. Sîrbu e o cale lungă istorică și literară. Totuși ceva comun unește cele două narațiuni: politicul. Simbolicul. Cripticul. Transcedentalul (în sens Kantian).

Tradiția șarpelui-balaurului-dragonilor se ramifică în întreaga lume, de la simbolul imperial chinez și *Mahabharata* vedică la Gnoză. Dragonul (Long) din mitologia chineză salvează omenirea de la potop după care, ne-mai-putîndu-se urca din nou la cer, se înrălește și urăște tot, preschimbîndu-se în înfricoșătorul Arcaș Inn. În *Apocalipsa* de la Ioan Teologul, Îngerul Căzut este numit Șarpele cel Vechi. Balaurul din basmele populare românești, preluate apoi de romanticii culți (Ispirescu, Eminescu, Creangă) în eseuri impresionante. Dragonii celtici și vikingi. Balaurul steagului dac. „Șarpele de aramă" al iudeilor. Pînă și evanghelicul sfat cristic „să fiți vicleni ca șerpii" dat apostolilor. Vlad -Țepeș, Dracula, făcea parte din Ordinul Dragonului. Cadmos, inventatorul scrisului, conform decriptării propuse de McLuhan, fratele Europei răpite de Divinitate, după uciderea Balaurului, se transformă, la rîndu-i, în balaur. Zeitățile sud-americane, șerpi cu pene sau zeițe verzi cu sînge rece și cap triunghiular pogorîte din stele.

O altă filieră mitică de animale simbol sacre o reprezintă cea a păsărilor. Dinastiile chineze se trăgeau adesea din păsări totemice. În tradiția semantică a poporului cu cele mai vechi hrisoave, fericirea este exprimată prin locuțiunea simbolică Pasărea-de-Chinovar. Una dintre armele cele mai rîvnite de eroii magici este „armura de pene", care poate fi regăsită și în unele tradiții cavalerești medievale. Poate și în vestimentația Sfîntului Francisc – cel care „vorbea cu păsările". Lebăda iupiteriană și rîndunica imperială chineză.

În mitologia folclorică română Lia-Ciocîrlia urcă pînă la soare să ia o fărîmă. În basmele germanice (de exemplu ale fraților Grimm, dar și în cele ale lui Andersen și Perrault) Împăratul Cloc-de-Sturz. Ghionoaia eminesciană - în fond-ghionoaie înseamnă, pur și simplu ciocănitoare – și Woody Woodpecker din desenele animate (ca forma cea mai degradată a tradiției mitice – totuși, nu trebuie uitat că toate aceste „cartoons" au la origine teatrul de umbre chinezesc, sau teatrul de „marionete" – No, la japonezi - o „joacă" foarte serioasă). Quetzalquatl, de dincolo de ocean – zeul șarpe cu pene verzi. (Conform „tradiției heraldice" darwiniste, păsările „se trag" din reptile; pterodactilii *Profesorului Challenger* al lui Doyle, struții lui Verne din *Steaua Sudului* și... *pasărea cu cioni de rubin* a poetului-căprioară pe franțuzește). Și tocmai în arhipeleagurile Pacificului, Oamenii-păsări, cu orașele lor stranii de construcții megalitice fără ieșiri. Sau oamenii-păsări din Insula Paștelui. Gîștele, lebedele și *Rața cea urîtă* a lui Andersen. Sau oamenii-păsări ai Imperiului Uria, din poemul filozofic SF *Seniorii Războiului* de G. Klein.

Corbul, ca mesager al lumii de dincolo și al sufletelor morților amintesc de tradiția spiritistă nordică. Îl regăsim în poemul lui E.A. Poe repetînd „nevermore", în Apuleius, dar și în filmele de horror de ultimă oră.

Ibius-barza-condorul sînt corelate cu prevestirea, moartea, trecerea și nașterea.

Rolul lor prevestitor poate fi interpretat fie ca o „știință fără știință – așa cum era ea la augurii antici, fie, plecînd de la capacitatea de a prevesti schimbarea vremii și a migra, la oarece mistic și magic premonitoriu. Păsările Selmei Lagerloff din *Călătoriile lui Nils Holgerson* vorbesc și au acces la o mulțime de secrete ale oamenilor, ca niște autentici servitori muți. Și în *1001 de nopți* apar păsări vorbitoare și găini care păzesc comori. Iar rolul lui Chanteclair din Le Roman de Renart este destul de complex și greu de decriptat.

Și, ca o apoteoză, Phoenixul!

Calul este alt animal inteligent care populează aproape întreaga cultură scrisă – fie ca atare: caii lui Swift, să zicem, fie transfigurați, ca Unicornii Titanomachiei, quilinul chinez sau licorna medievală – acei simbol alchimic al nemuririi sau semn criptic pentru Iisus Cristos (ca în tablourile tematice ale *Fecioarei cu Licorn*). În literatura contemporană îl regăsim adesea, pentru a cita doar trei prezențe: *Inorogul* lui Bogdan Ficeac, simbolul tematic al poeziilor lui Cezar Baltag sau cel al unui text celebru al prozatorului Mircea Opriță.

Semnul cabalin are și el tradiție heraldică imperială, începînd de la Chison (primul împărat din Vechiul Testament – *Chis – cal*, înrudit fonetic cu latinul equus). Vechea capitală imperială mongolă se numea Huree, cuvînt care înseamnă iapă. Pegasul (poetic), vestitul "cal înaripat" al inspirației, înseamnă în grecește „izvor de foc". În același spațiu simbolistic este interesant că expresia adesea folosită de Hesiod și Homer „car tras de patru cai" – ca în cazul celui al lui Phoebus din iconografii, ar avea, în românește, doar echivalentul construcției locuționare „mai iute ca vîntul" – fiindcă grecii și romanii epocii clasice nu cunoșteau care trase de mai mult de trei cai. Așa că, expresia „patru cai" sugera un fel de, antic, „viteză hiperluminică".

Hipronul din *Seniorii războiului* de G. Klein este unul dintre cei mai interesanți „cai" ai imaginației. Dacă, pentru salturile în timp, Wells a folosit subterfugiul *Mașinii timpului* (preluată apoi de o mare categorie de SFiști, dintre care să nu citez aici decît pe autorul *Patrulei timpului*, Poul Anderson), Klein preferă ca vehicul o ființă vie – o miniatură... la scară animală a Dumnezeului biblic capabil să dea timpul cu două trepte de umbră înainte sau înapoi.

Tradiția sacră a măgarului (asinului) (în general alb) trece din mistică (Balaamul mesopotamian, ca și Iisus, vin la Ierusalim călare pe acest animal) în povestea laică tradițională (imaginea lui Nastratin Hogea este însoțită de prezența asinului). Există în tradiția scrisă cai care „văd" în locul călărețului prin fenomene magice curioase – ca în cazul cailor hrăniți cu jeratic ai lui Făt Frumos, care anunță apropierea zmeilor înainte ca eroul să-i poată vedea. Este vorba de simțurile mai subtile ale animalelor, sau de ceva asemănător radarului; sau, chiar, de capacitate premonitorie? Și în textul biblic referitor la Balaam – beleaua neamului lui Izrael - într-o anumită interpretare a textului s-ar părea că este vorba de o sugestie asemănătoare. În mistica medievală se vorbește adesea de asinul Sfîntului Francisc și al altor sfinți creștini. Din beletristică, asociația între asin și supranatural apare transfigurată estetic în *Pielea de chagrin* a lui H. de Balzac. Iar *Reflecțiile calului filozof* din Bernard de Jouvenel (Progresul în om – ed. Pol. 1983) se înscriu în tradiția literaturii moraliste, cu mesaj ecologist și profunde implicații la nivel speculativ filozofic și economic.

Literatura peștilor miraculoși este, și ea, destul de amplă - de la dragonul aib chinez (sufletul celor înecați, duh al apelor), pînă la *Peștișorul fermecat* al basmelor rusești sau oamenii metamorfozați în pești din legendare cetăți scufundate sau vrăjite ale basmelor arabe sau mitologiei musulmane. Uneori miturile peștilor fantastici se întrețes cu legendele despre continentele scufundate – Atlantida, Mu, Lemuria. Alteori cu variante în tema mitului lui Iona – ca în cazul lui *Pinocchio* de Collodi.

Iepurele mitic al divinității Unul a scribilor egipteni are un echivalent chinezesc în divinitatea iepurele din Lună. Un iepure frecvent și pe statuile rituale precolumbiene ale amerindienilor, sau în tradițiile catolice și protestante legate de sărbătorile tradiționale ale Crăciunului și Paștelui. În ezoterică, se spune că piciorul de iepure este o amuletă care ar apăra de vrăji și ar goni duhurile rele. În mitologia tradițională română apare Piticul Statu-Palmă-Barbă-Cot călare pe Jumătate-de-Iepure-Șchiop. Iepurele din *Alice în țara minunilor* este destul de greu de descriptat simbolic. *Bugs Bunny* din desenele animate întrece în istețime coiotul, ca și iepurele din seria „No pagadi". În *Povestirile cu animale* ale lui E. Sethon Thompson, iepurele este un model de inteligență capabil să înșele vulpea (*Vulpea din Spriengfield*). În *Stăpînul inelelor* de Tolkien, o veritabilă *branche* modernă, apare un întreg univers animaliform, cu trimiteri culturale și semantice extrem de complexe – o adevărată „biblie hippy", așa cum *Le Roman de Renart* a reprezentat una dintre „bibliile negre" ale heraldicii, jurisdicției, raporturilor de suzeranitate și suveranitate cavalerești medievale. *Istoria ieroglifică* a lui Dimitrie Cantemir este un tratat de politologie și ars conjectandi hermetic.

Pe tradiția uneori dezamorsată de încărcătura simbolică sau magică se înscriu și texte literare aparent „simple", ca *Jupîn Rănică Vulpoiul*, *Chanteclair*, sau poveștile cu animale ale lui I. Creangă (amintesc aici că branche înseamnă în limba franceză... creangă, eventual de arbore genealogic – să fie o simplă coincidență?).

La lista animalelor inteligente din literatură, artă și mistică mai pot fi adăugate și miticele furnici (mirmidonii din Homer și Vergiliu), albinele (Alpis a egiptenilor sau mesagera Arcului către Fîrtat din mitologia română, elefantul (sacru indian și african, preluat literar de Kipling în *Cărțile junglei*), ameles decolor, călugărița cenușie (divinitate a triburilor africane), canidele – cîinii și lupii – de la lupoaica romană celebrată în saturnalii și lupercaliile lui Pan Lupercus, avînd rădăcină semantică în *lupa-lupe = desfrînată* la Horia lui G. de Maupassant, de la Lupii tineri din tradiția geo-politică a clanurilor indoariene la Molda descălecării lui Ștefan cel Mare. Aș mai aminti aici, ca un factor de conjunctură logică, fenomenologia „ochilor-de-lup" din *Psihanaliza freudiană*, semnal al complexului lui Oedip.

Ca o ultimă categorie de faună fantastică paradoxală, aș consemna-o pe cea a AVATARIILOR metemsihozei. Fie de influență religioasă extrem-asiatică (brahmanism, budhism, hinduism; dar și mahomedanism, așa cum se poate vedea în *1001 de nopți*, unde regăsim povești cu oameni preschimbați prin vrajă în cîini, de exemplu; aceste metamorfoze par a fi legate de concepția transcendentală a reîncarnărilor) – dar pot fi găsite metamorfoze de vrajă, animaliere, și în basmul românesc (în cel eminescian, de exemplu, tatăl se schimbă în urs pentru a încerca pe voinic – probabil sugestia unei probe inițiatice cavalerești amintind de Cavalerii mesei rotunde din *Ciclul Arthurian* sau, într-o formă degradată, de Cervantes – sau poate doar cu sens simbolic literar sau moral). Încă din *Odiseea* homerică Circe schimba pe cei ce încălcau tabuurile în porci. În *Povestea porcului* de I. Creangă, tabuul îi reprezintă citirea unei cărți, intrarea într-o anumită cameră. Și în textele gotice, romantice, pot fi regăsite metamorfoze (*Avatar*, de T. Gautier, sau *Visul unei nopți de vară* de Shakespeare) iar în creațiile prozatorilor moderni în texte cum ar fi *Metamorfoza* de F. Kafka. În serialul SF – simbolist *Batman* metamorfozele sînt „explicate" prin fenomene mutagene cromozomiale produse de poluare. În *Omul-pășianjen* la fel. Dar, în toate, explicația științifică încearcă să ascundă caracterul de rit rosacrucian sau satanic al societăților secrete (etalate ostentativ-triumfător de societatea americană, de exemplu, în tradiția „cluburilor" private elitiste sau ale protipendadei, bancherilor sau sportivilor - Chicago Bulls, de exemplu). Sexualismul „explodează" în CARNAVALURI de *bal mascat* amintind popular și degradat de serbările de la curțile regilor („blestemați") ai Franței. Pînă și *Războiul Stelelor* sau *Star Trek* se înscriu, dintr-un anumit punct de vedere, pe aceeași tradiție, modernizată, ilustrată în romanul de capă și spadă atît de spectaculos și popular de Paul Feval, Eugen Sue sau Al. Dumas (mason declarat). Socialismul mistic și terminologia încetățenită a „închinării la vițelul de aur" vizează, reflectat în economism și morală, unul și același simbolism – nimeni nu uită că termenul de capital își are originile în simbolistica animalieră consemnînd dintotdeauna bogăția (titluri, monede, marcajul argintului și aurului).

„Și eu de unde să știu dacă sufletul omului urcă în sus și dacă sufletul animalului pogoară în jos?" întreabă Ecleziastul. Într-adevăr, și în Șaol, și în Iad, și în Hades nu se prea precizează a mișuna suflete de animale, ci cele ale păcătoșilor. Atunci, unde se duc după moarte sufletele animalelor? În *Veșnicele plaiuri de vînătoare* ale amerindienilor? Oricum, cîinii se pare că nu intră în Împărăția Mielului, conform textelor sfinte. Dar mieii? Să ne amintim că pentru musulmani cuvîntul „ghiaur" era suprema ignire. Cuvîntul înseamnă cîine. Pe vremea Ptolomeilor, în Egipt există o nomă Kinopolis. Iar cîntăritorul infernal Anubis amintește de sfatul biblic „Mie numai cîine să nu-mi spui". Pechinezul era unul dintre simbolurile imperiale chineze și numele lui real era Leul Chinezesc. Pe vremuri se spune că era mare cît un leu. Degenerarea ulterioară i s-a tras de la faptul că i s-a dat să bea alcool de orez.

Patronul multor clanuri este consemnat de etnologi și

sociologi ca animalier. Aztecii erau „oamenii-leopard" în tradiția toltecă și olmecă. Prinții preschimbați în broaște ai basmelor euro-asiatice ar putea sugera înrudiri cu broaștele țestoase ale cheienilor. *Fiii Marii Ursoaice* au fost popularizați de atîția scriitori, de la Fenimor Cooper la K. May că astăzi mai toți copiii au auzit de ei în lume. Clanurile celtice ale vulturilor, ursilor, lupilor, uliilor și vierilor domină lumea anglo-saxonă. Pe steagurile mongolilor Hoardei de Aur era brodat cerbul sacru al vînătorii rituale (vezi Mircea Eliade - *De la Zamolxis la Gengis Han*). Nume de familie contemporane ca: Ursulescu, Vulpescu, Vieru, Cățui trimit cu gîndul la astfel de referințe ancestrale. În *Antropologia structurală*, C. Levi-Strauss descrie corturile unor amerindieni construite ca sugestii ale unui rechin în pîntecul cărora locuiesc - pentru acești oameni. Imago Mundi este reprezentat de acest animal. Avioanele de luptă americane erau și ele pictate cu acest „model". Pînă și porțile Ierusalimului antic, făcut după „modelul celui ceresc" poartă nume de pietre prețioase doar în Apocalipsă, încifrat - însă populația de rînd le numea cu semne animaliere: Poarta Cailor, Poarta Peștilor... Zodiacurile, după care mulți oameni continuă să-și programeze (crezînd că prevăd viitorul) viețile, în pofida avertismentelor și chiar anatemelor bisericii, poartă simbolistici animaliere la multe popoare - după cunoștințele mele nu fac excepție decît cele florale de tip druid și unele amerindiene precolumbiene cu cifre consemnate cu chipuri umane. „Modelele" propuse de religiile avatarurilor animaliere după moarte sînt adoptate în judecățile morale și etice ale multor semeni din societățile contemporane, fie prin tradiție, fie prin afiliere sau convertire. Din simboluri ale unui limbaj încifrat și criptic, multe construcții sintactice de origine literară sau codificată tind să fie luate de unii exegeți ca atare, populînd lumea lui Dumnezeu cu o faună exotică din ce în ce mai satanică și înfiorătoare. Mutațiile genetice - semne ale crăsterii radioactivității mediului - își aduc aportul completînd paleta. Concepția holistică asupra lumii în care trăim tinde să ia cînd aspecte ecologiste, cînd panteiste sau panpsihiste. În „întrecerea" între materie și spirit de a scorni aberații este greu de precizat care dintre ele ajunge la „performanțe" mai spectaculoase.

Există vreo limită a imaginației? La prima vedere ai spune că imaginația nu este îngrădită de nimic, în vreme ce realitatea fizică se supune diferitelor legi. Actul euristic, spiritual, pare a se desfășura la infinit. Spiritul inventează. Materia oglindește doar.

„La început a fost cuvîntul"...

Și totuși este interesant că ipoteza aceasta este mult mai greu de susținut decît ar părea la prima vedere. În fapt, imaginația are un rol și o capacitate mult mai mici decît cele pe care sîntem dispuși să i le acordăm. La studiu, s-ar zice că inteligența noastră creativă mai mult combină elementele cunoscute de care dispune decât să inventeze ea ceva original - cu adevărat altceva decît experiența i-a oferit. Dacă cercetezi picturile cu caracter fabulatoriu din istoria artei plastice rămîi surprins de sărăcia lor imaginativă. Animalele „noi" nu reprezintă, cel mai adesea, decît combinații între elementele celor cunoscute din realitate. Alteori, în cazul anamorfozelor, simple deformări ale imaginilor acestora în perspective accelerate, decelerate sau în oglinzi stranii. Omul „pune nume animalelor", conform Bibliei, dar nu le inventează. Însă, este curios că orice nume nou pe care poate să-l explice își găsește repede un echivalent în realitate. Matematicienii resimt și ei evidența adevărului acestei aserțiuni. Ceea ce apare sub ochii neavizatului sau celui superficial ca o adevărată nebunie creativă, la un studiu atent se vădește a fi expresia unor fenomene mult mai banale decît te-ai aștepta. Cercetarea modernă, atunci cînd observă cerul, să zicem, sau particulele elementare subatomice, își pune tot mai asiduu întrebarea dacă studiază, într-adevăr, obiectul de cercetat sau doar sinele cercetătorului și limitele lui de cunoaștere. Fiindcă, de fiecare dată, vedem în cele din jurul nostru mai mult ceea ce sîntem decît ceea ce sînt ele în realitate.

Ecuația șansei vieții în Univers, care a făcut atîta caz în lumea științei și SF-ului, calculează, în mod evident, nu șansele reale ale ipotezei propuse, ci propriile noastre limite de cunoaștere și aproximare a lumii. Fie vorba între

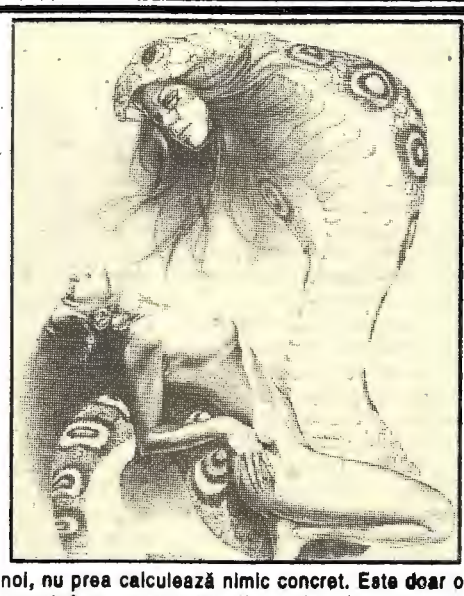

noi, nu prea calculează nimic concret. Este doar o speculație cu caracter teoretic de algebră spectaculos folosită, ca într-o prestidigitație de scamator.

Întorcîndu-ne în lumea Artei, să vedem dacă imaginația creatorilor din acest domeniu depășește cu ceva pe cea a oamenilor de știință, filozofilor sau matematicienilor, ale căror surse de inspirație se află, în mai toate cazurile, în natură - elicopterul nefiind decît o libelulă mecanică, radarul un sonar tehnic de liliac. Cum nici filozofii nu par a sta mult mai bine în privința inventivității imaginare - în afară de cîteva concepte abstracte - cel de Unu, cel de concept (egal icsul kantian) - enumerarea tuturor „noutăților" aduse istoriei de ei nu ar ocupa mai mult de una sau două pagini dactilo - bineînțeles, fără explicații. Ce au inventat, așadar, artiștii? Să luăm o carte spectaculos de imaginativă, cum ar fi *Nebuloasa din Andromeda* lui I. Efremov. Este desfășurată înaintea ochilor minții o exobiologie stranie, energofagă, de pe o planetă din preajma unei stele „de fier", rețele de plasă energetică asemenea unor pălănjeni care se deplasează pe un fel de tentacule. Avem de-a face, în mod evident, cu o faună terestră din zona abisală deformată într-o oglindire hiperbolică. Nava lenticulară și spiralată „dintr-o altă galaxie", cu capacitatea de autoregenerare spontană cînd pereții sînt agresați fizic, are la origine, probabil, un melc, o scoică, sau vreun nautilus. „Invenția" interesantă și fără echivalent în natură ar fi fost cuvîntul „metalorganic", dar autorul nu l-a dibuit și nici enunțat ca atare nicăieri. Pentru conceptualizarea acestui "brevet SF": metal-organic-inteligent trebuie să ajungem în 1990, la filmul *Terminator II. Zee* de S. Ștefănescu propune un „animal" planetă-nor-cosmic de particule de siliciu inteligent - cu surse de inspirație în *Norul* lui F. Hoyle, în descoperirile științei și tehnicii privitoare la inteligența artificială cibernetică pe bază de cristale de siliciu, pe demonstrațiile de organizare structurală a pilituri de fier, să zicem, sub acțiunea sunetelor, și poate, pe precedentul de planetă-inteligentă- oglindă- psihică *Solaris* a lui S. Lem.

Atunci cînd nu se bazează pe surse de inspirație mitologice - ca în cazul, de exemplu, al lui *Tolkien*, imaginația Sf-istă operează în principiu „mutații" cu caracter speculativ între diferitele „modele" animaliere cunoscute de autor. O foarte spectaculoasă faună și floră este prezentată de Brian Aldis în *Sera* - un adevărat Paradis căzut, prolix și haotic. Iar ca model al informației structurînd materia, întîi într-o mașină, care, abia ea crează o viață stranie, mimetică dar altfel decît cea terestră, este romanul lui Hoyle (*A de la Andromeda*). În *Mașina timpului* lui Wells, varietatea de specii actuală este întîi redusă la una singură (cea umană), pentru ca ulterior să se dezvolte iar, prin variație ereditară, în forme insolite. În alte cazuri, evoluția inhibată de factori necunoscuți (conform aceluiași darwinism de orientare Oparin) se re-activează brusc, readucînd în lupta planetară pentru supremația de specie „retardați" altfel necompetitivi (ca în *Planeta Maimuțelor* - de P. Boulle). Exobiologia și problematica ei a „contaminat" cercetarea științifică și literatura - de la Giordano Bruno la I. Kant. (*Critica rațiunii pure*), de la călătoriile imaginare ale yoghinilor, la Carl Sagan, de la Cyrano de Bergerac la *Odiseea spațială a navei Space Beagle* de A. E. van Vogt, pînă la delirul extrem de sistematizat din *Duna* lui F. Herbert sau *Imperiul cosmic* al lui Asimov.

Dar ce au INVENTAT acești autori NOU față de natură? Cînd faci bilanțul, rămîne extrem de puțin. Legile naturii, care nu o împiedică pe aceasta să emită forme neverosimile de viață prin nerespectarea în excepții a propriilor legi, împiedică spiritul să imagineze morfologii cu totul și cu totul originale. Adesea, o girafă apare mai spectaculoasă din punct de vedere al stranietății alcătuirii decît un omuleț verde SF-ist. Asta presupunînd că "omuleții verzi" ai OZN-iștilor au fost inventați de autori, iar nu copiați, și ei, după modele naturale.

Borges consemna în *Tema trădătorului și a eroului* interesanta afirmație: "*Că istoria ar fi copiat istoria era un lucru destul de uluitor; ca istoria să copieze literatura, era de neconceput...*" Capacitatea de mimetism a Naturii este uneori uluitoare. Nu se știe călăuziți de ce "inteligențe" obscure, unii "cameleoni" animalieri mimează în mod surprinzător alte specii - există păsări care știu să pară șerpi, insecte care se camuflează în frunze, viermi și șerpi care știu să mimeze vreascurile. Ce-ar fi dacă uneori Natura ar plastografia scrierile literare? Fiindcă altfel cum să explicăm "invazia" omuleților verzi după ce au fost inventați de un SF-ist. Poate că ipoteza aceasta ar semnala un fenomen ciudat al lumii acestela, care ar fi capabil să explice ciudatul mimetism al morfologiei OZN-urilor, remarcat de observația lor istorică.

În conformitate cu concepția creștină, lumea aceasta este a lui Satan și în Satan - care încearcă să imite creația divină în facsimiluri imperfecte și degradate. Făcături care doar par a fi, fără să fie. "*Satan știe să pară a fi multe inexistențe*" - afirmau adesea misticii medievali.

După ce poți deosebi, atunci, o pisică inteligentă de Satan metamorfozat în pisică? Habar n-am. Dar, din mărturii, se pare că pînă și sfinții erau înșelați uneori.

Limita capacității umane de a inventa este evident îngustă. Mai ales atunci cînd este vorba de forme noi - viabile și verosimile biologic. Omul nu a învățat încă să inventeze viața prin sinteză directă. Abia dacă o poate perpetua.

Animalele subterane, de pămînt, vermiculare și cosmarești, ale unei povestiri de G. Klein din *Planeta cu șapte măști* le regăsești, un pic transfigurate, într-un text de O. S. Crohmălniceanu din *Istorii insolite*. (Textul *Celiaților* al lui Crohmălniceanu amintește de *Celiaților* și de *Nodul gordian* al lui Klei). Cele mai fantaziste creații sînt preluate de la un scriitor de imaginație la altul cu o nonșalanță dezarmantă. Scrii uneori un text cu pretenția că ai emis ceva original, și cînd colo, după o analiză mai profundă, îți dai seama că numai ai preluat ceva imaginat de altul înainte, de care nu știai, sau de care uitaseși. Și totuși EXISTĂ ȘI CREAȚII AUTENTICE ALE SPIRITULUI UMAN. Cineva, cîndva, a inventat nereidele, Unul, pe Cel Al Cărui Chip Nu Îl Poți Ști Și Rămîne În Viață. Cineva, cîndva, a inventat conceptul de vacuum, care nu există nicăieri în experiența empirică. Inteligența apare ca un generator euristic de variante care să inspire Marele Tot.

Încearcă să inventezi și tu ceva. Nou. Așa vei descoperi cît de dificilă (și fecundă) a fost munca Marelui Atoatefăcător în primele șase zile ale Facerii. Sau primele milioane sau miliarde de ani ale Evoluției. (În fond, aceste nume de cifre mari nu cuprind nimic la nivel de cunoaștere). Dacă lucrul pe care l-ai inventat e frumos, poți crede că el vine de la Dumnezeu. Dacă e urît, poți presupune că "și-a băgat Dracu' coada".

Ce vine înșă de la tine însuți? Un cuvînt. Scris. Pe hîrtie. Un cuvînt viu. Zoon. În limba latină "anima" înseamnă suflet.

Pui un nume creației tale. Și din clipa în care are un nume, există. Însă "tot ceea ce poartă un nume este inn" - avertizează Dao de djing.

Oare Dumnezeu este Înconjurătorul, Învăluitorul, Cuprinzătorul jaspersian, sau Nenumitul mistic? Concept, materialitate sau transcendență?

La El se încheie Bestiariumul. Sau, poate, de la El purcede - forme imperfecte ale devenirii Ideii.

Mihail GRĂMESCU

ŞORICICA

1. În fiecare zi, şoricei din dealul de steril de lîngă mina de diamant forfoteau pe galeriile oraşului lor, unii ducîndu-se să aducă iar alţii urcînd din adîncurile abatajelor bucăţele din filonul de cărbune de zahăr pentru hrana întregii aşezări. Cărbunele de zahăr era negru şi grunţuros şi le mînjea lăbuţele.

Dacă n-ar fi existat această bogăţie cu care-i dăruise natura altfel aridă a dealului steril, şoricei n-ar fi avut nici ce să mănînce, nici cu ce să se încălzească în pustietatea în care-şi duceau zilele.

2. Sterilul galben-oenuşiu era compact ca betonul. Pe el nu creşteau nici arbori, ba ici măcar tufe, fiindcă nici o plantă nu-şi putea înfige rădăcinile în solul dur şi sterp. Sterilul nu era altceva decît lutul nisipos care rămînea după extragerea diamantului. Iar diamantul era piatra din care se construia Oraşul Viu din zare. Diamatul era silliciu amorf în structura cristalină a căruia fusese tiparul memoriei-vii. Din diamant se făceau Microprocesoarele.

Dar de aceste operaţiuni se ocupau oamenii de ştiinţă din Oraşul Viu, iar nu şoricei care forfoteau neîntrerupt prin dealul de steril. Şoricei erau atît de sărmani că nu aveau nimic altceva decît filonul de cărbune de zahăr din care-şi duceau zilele.

3. Deşi primăvara dădea-n vară, pe dealul de steril era frig şi întuneric. Acolo la el, la dealul de steril, era întotdeauna ceaţă din pricina prafului pe care vîntul îl ridica, purtîndu-l în nori groşi pe deasupra pămîntului ars şi crăpat de secetă. Fiindcă norii aceia nu erau de ploaie, ci de praf.

4. Străbătînd galeriile care împînzeau dealul, Şoricica plîngea, tîrşîindu-şi paşii. Şoricica era o fetiţă-şoricel cu urechiuşe roz transparente şi cu codiţă cenuşie, lungă, subţire şi cheală.

Şoricica era tristă fiindcă, deşi nu văzuse niciodată decît galeriile întunecoase ale aşezării şoricilor din dealul de steril, tînjea în sufletul ei după o lume mult mai frumoasă, cu paiişti şi flori, cu ape cristaline şi cascade înspumate, cu cer senin deasupra capului şi cu gîze care roiesc prin ierburi. Aşa îi povestise bătrînul meşter-al-şoricelor că fusese pe vremuri, iar şoricei care forfoteau acum prin galeriile din adîncuri trăiau pe atunci la suprafaţă şi se hrăneau cu gîze, iar nu cu cărbune de zahăr, ca astăzi. Se spune chiar că pe atunci şoricei nici nu erau şoricei, dar că o vrajă rea îi transformase, şi, de cînd soarele nu se mai vedea pe cer (umbla zvonul că Soarele ar fi fost închis în Cetatea Vie) şoricei sufereau, lipsiţi de bucuria căldurii şi luminii lui.

5. Aşa s-a decis Şoricica să iasă din hrubele de sub deal şi să se ducă să-l caute pe Făt-Frumos, fiul Împăratului Galben, de care basmele povesteau că ar fi atît de bun că dacă orice fetiţă-şoricel îl roagă din toată inima, el aduce din nou lumina pe lume, spulberă norii groşi şi redă speranţa şi Soarele, fiindcă Făt Frumos este de neînfrînt, de partea lui afîndu-se forţele Binelui, care nu poate fi îngenunchiat.

Şi-a luat, deci, Şoricica bocceluţa-n spinare – din toată sărăcia lor şoricei i-au luat fetei atîta cărbune de zahăr cît să-i ajungă şapte zile de drum şi, la plecare, meşterul şoricelor a dăruit-o şi cu inelul său cu pietricică de diamant, cea mai de preţ avere a neamului şoricesc. Cică acest inel ar fi fost moştenit din moşi strămoşi, de la cei care fuseseră altceva decît şoricei şi care l-ar fi ajutat pe Făt Frumos să fure mărgica de sub limba Şarpelui.

Maestrul şoricelor i-a zis Şoricicăi la plecare:

–Du-te fata mea! Du-te şi caută-l pe Făt Frumos de-i arată ce-au ajuns şoricei lui, care pe vremuri l-au ajutat să răpească diamantul de sub limba Şarpelui de la tulpina Casei Şerpoaicei oarbe pe care se sprijină Casa. Du-te, Şoricica şi arată-i lăbuţele tale zgîriate, şi Făt Frumos, care e bun şi milostiv, o să te îndrăgească şi o să te ajute. Fiindcă aşa spune legenda, că Făt Frumos o să se înduioşeze de orice şoricioaică sărmană şi urîtă, lăsînd Crăiesele şi Prinţesele lui cu suflet trufaş şi rece, Voinicului fiindu-i scris să aibă la inima lui caldă mai degrabă o Şoricică sărmană dar curajoasă decît pe oricine altcineva. Du-te Şoricica! Du-te şi arată-i că alci, la noi, prin locurile unde pe vremuri s-a bucurat şi el de roadele blîndului Soare şi s-a hodinit şi el la umbra pomilor grădinii tăinii aştepta bucurîndu-şi urechile cu cîntecul păsărelelor şi gîzelor cîmpului, acum nu se mai aude decît şuierul limbilor otrăvite ale vîntului biciuind cu praf de steril. Că păsările au dispărut, sau, poate, au fugit prin alte părţi, iar noi, şoricelii, ne-am ascuns în galeriile din deal, numai aşa izbutind să supraviem, dar că nici noi n-o mai ducem dacă nu ne sare el într-ajutor.

6. Aşa a plecat Şoricica din aşezarea din adîncuri. Cu trăistuţa pe umăr, ea a urcat din galerie în galerie, făcîndu-şi curaj, fiindcă era bezmă în galerii şi curenţii repezi şi reci şuierau sinistru, şi cu toate că era o fetiţă bravă, nu o dată s-a aciulat prin vreun cotlon să plîngă. A urcat şi a tot urcat pînă cînd, în fapt de seară a ajuns la gura muşuroiului din vîrful dealului de steril. Şi acolo l s-a arătat panorama ţinutului înconjurător în întreaga lui măreţie înfiorătoare.

Dar Şoricica nu s-a speriat şi n-a dat înapoi, fiindcă avea inimă tare. Şi, astfel, lumea aceea fără viaţă şi plină de hîrburi nici nu l s-a părut atît de groaznică precît era, fiindcă Şoricica nu cunoştea altă lume mai bună pentru ea, prin comparaţie, să-şi facă idee cît era de mizerabilă aceasta.

7. Mai întîi, Şoricica a ajuns la Lacul Poluat cu oxizi de mercur şi detergenţi ne-bio-degradabili, care îşi întindea spumele începînd chiar de la poalele Dealului de Steril. Suprafaţa lui era acoperită cu clăbuci murdari iar pe malurile surpate nu supravieţuise nici un fir de iarbă. Doar trunchiurile uscate ale sălcîilor îşi ridicau cloturile diforme către cerul acoperit de vălătuci groşi ai norilor plumburii.

Şoricica s-a aşezat pe un trunchi şi, cu toate că era o fetiţă cum nu se poate mai dîrză, şi-a luat boticul în pumni şi s-a lăsat cuprinsă de disperare:

– Nu e Făt Frumos! Povestea minte! Pe lume e pustiu şi frig. Nu mai există nici o scăpare!

Dar, cum stătea ea acolo îngîndurată, a auzit deodată, în spate, pe cineva tuşind să-şi dreagă glasul răguşit.

– Făt Frumos? a tresărit ea, întorcîndu-se.

Înaintea ei stătea o arătare cum nu mai văzuse niciodată: era ca o pasăre, dar fără pene. Guşile de gîlci îi atîrnau, roşii, pe pieptul stafidit.

– Cine sînteţi dumneavoastră? a întrebat Şoricica în şoaptă, cu suflarea tăiată de spaimă.

– Eu, mamă dragă, sînt Dropia Jumulită. Aşa-mi zic cei de pe-aici, de pe Cîmpul-pe-care-nu-creşte-nimic. Dar tu cine eşti, mamă dragă, şi de ce şezi aici singurică şi tristă?

– Eu sînt Şoricica, s-a prezentat Şoricica ridicîndu-se şi ştergîndu-şi boticul ud cu lăbuţele. Eu sînt Şoricica, şi am plecat de la galeriile meşterului şoricelor din dealul de steril să-l chem pe Făt Frumos să aducă înapoi soarele şi să facă lumea să fie iarăşi caldă şi plină de flori.

– Da... a murmurat pe gînduri Dropia Jumulită. Mamă dragă, am auzit şi eu povestea asta. Se spune că, dacă ar veni Făt Frumos, şi nouă, păsărilor chelioase ne-ar creşte penele la loc şi am putea să zburăm şi cîntăm iarăşi, iar peştii care s-au refugiat din Lacul Poluat pe crengile Pădurii Uscate s-ar putea întoarce înapoi, fiindcă apele ar fi iar curate şi limpezi, ca mai înainte, iar algele şi celelalte vieţuitoare ar împiedica bacteriile ucigaşe să iasă din adîncuri. Dar, mamă dragă, de unde să-l scoatem noi pe Făt Frumos? Şi o să vrea el să vină să ne ajute dacă o să-l chemăm? Mamă dragă, să-ţi spun un secret: eu cred că Făt Frumos nici nu există.

– Ba da! Trebuie să existe! o contrazise cu convingere Şoricica. El e bun şi o să vină, dacă vom găsi drumul pînă la el. Dar cine să ne arate unde este Palatul lui?

Stăteau amîndouă îngîndurate pe marginea Lacului Poluat, cu privirile pierdute în spuma murdară a detergenţilor care fierbeau.

– Bine, se decise Dropia Jumulită, să vedem cum te pot ajuta. Să adunăm soborul păsărilor chelioase şi celelalte animale de pe Cîmpul-pe-care-nu-creşte-nimic şi din Pădurea uscată.

8. Dropia Jumulită a condus-o către o scorbură a Pădurii Uscate de la marginea Cîmpului-pe-care-nu-creşte-nimic. Acolo era Casa Cocoşului-fără-creastă-şi-fără-ghiare, pe care Dropia se gîndea să-l roage să sune din trîmbiţă adunarea Soborului, fiindcă numai glasul lui răzbător-pînă-departe putea umple toată Ţăria.

Cînd Şoricica şi Dropia Jumulită au ajuns, Cocoşul-fără-creastă-şi-fără-ghiare picotea pe un ciot. Era foarte bătrîn şi, de frig, pielea lui de găină îi atîrna împrejurul cioculuI crăpat.

Văzîndu-i măreţia de aramă, Şoricica a întrebat-o pe Dropia Jumulită:

– El e Făt Frumos?

– Ha! rîse Dropia. El? Nu, el este Cocoşul-fără-creastă-şi-fără-ghiare. Hei, Cocoşule! strigă ea cu cîrîitul ei răguşit.

Dar Cocoşul era aproape surd şi n-a auzit-o.

– Strigă tu, draga mea, că ai vocea mai subţirică şi mai limpede şi poate o să te audă, o îndemnă Dropia pe Şoricica.

– Nene Cocoşule, arde ţaral strigă Şoricica pre cît o ţineau puterile.

– Arde? Unde arde? sări Cocoşul din somn, umflîndu-şi pieptul şi clocnind cîlcîielele (uitînd, se vede treaba, că nu mai avea pinteni să-i facă să zomăie cu gestul său ce-i rămăsese obicei din tinereţe).

Cele două vizitatoare pufniră în rîs şi Cocoşul, supărat de veselia lor deplasată se repezi la ele să le gonească. Dar atunci ele-i explicară de ce veniseră. Cocoşul clătină din cap privind-o pe Şoricica neîncrezător.

– De, fetele moşului, zise el, ştiu şi eu... Acu' de auzit am auzit şi eu poveşti cu Făt Frumos, numai că se spune că Făt Frumos ăsta trăieşte într-o împărăţie tare îndepărtată, nimeni nu ştie unde, şi se zice de el că nu s-ar fi îndrăgostit decît de Crăiese şi Sînziene nespus de frumoase, sau Zîne Minunate, iar cînd mă uit la tine, fata mea, n-aş zice că eşti mai mult decît o şoricică murdară şi prăpădită ca orişice şoricică. Apăi ştiu şi eu dacă-i fi tu pe plac Voinicului, de să răstoarne el munţii şi să-ntoarcă şuvoaiele timpului tulbure-n loc pentru tine?

Dar mai uitîndu-se el la Şoricica, îi căzu dragă fata văzînd-o cît era de sfioasă şi modestă şi, apreciindu-i făptura gingaşă şi fără prihană, ochişorii negri şi vii ca mărgelele şi urechiuşele ca două petale de trandafiri, îşi spuse că Voinicul, dacă era atît de bun la suflet pe cît se spunea, atunci nu se putea să nu i se moale şi lui inima cînd o vedea-o pe mărunţică, aşa că se hotărî s-o ajute să-l găsească pe Fiul-de-Împărat, că nu se putea să nu se afle printre vieţuitoare una care să nu fi auzit măcar unde era Palatul flăcăului.

9. Se duce, deci, Cocoşul-fără-creastă-şi-fără-pinteni înaintea Cîmpului-pe-care-nu-creştea-nimic, îşi drege glasul o dată, şi unde nu prinde a trage aer în pieptul ca o foale, de se umflă, de rotund ce se face trompeta glasului l se puse în prelungirea cioculUi său crăpat, şi atunci unde nu sloboade peste lume un strigăt străbătător pînă departe care zbîrnîi în toate cutiile de conserve de tinichea de care era plin Cîmpul, de-a scos de prin toate crăpăturile pămîntului locuitorii speriaţi ai vizuinilor, care dădură cu toţii năvală care cît putu mai degrabă la Sobor. Au lăsat fără zăbavă cuicuşurile înghebate din rămăşiţele pungilor de plastic şi hîrtie, pe care nici măcar timpul nu reuşise să le facă să dispară, ci numai le ferfeniţise pînă cînd zdrenţele sufocaseră toate plantele de pe Cîmp, nici una dintre ele ne mai putînd să-şi înfigă rădăcinile în adînc, în vreme ce apa, care aluneca pe foliile subţiri, luase cu ea huma fertilă, de nu mai rămăseseră la suprafaţă decît cutiile de tablă, pietrişul şi hîrtăneliile urîte de mase plastice, pe care le adunau părosii locuitori să-şi căptuşească vizuniile.

Cîntecul Cocoşul-fără-creastă-şi-fără-ghiare a urcat chinuitor pe deasupra gunoaielor de pe Cîmpul-pe-care-nu-creşte-nimic şi a urcat pînă la norii groşi şi întunecaţi care acopereau cerul şi făceau aerul înecăcios, şi s-a revărsat în cascade pînă la arborii Pădurii Uscate. Şi toate vieţăţile care l-au auzit au răspuns şi au dat fuga la locul de Sobor.

10. Cele dintîi care au răspuns la chemare au fost păsările chele de pe Cîmpul-pe-care-nu-creşte-nimic. Nemaiavînd pene, ele nu puteau să zboare şi veneau topăind din bulgăre de pămînt în tinichea de conservă.

După aceea, printre ele au prins a se strecura hîrciogii cu blana mîncată şi viezurii loviţi de jigodie. Iepurii cei fricoşi erau însoţiţi de o lupoaică albă cu picioarele strîmbe de rahitism. Veveriţele mincinoase ţopăiau sporovăind între ele şi înşurîndu-se mama focului. Din volbura acră care scînteia între dinţi şi stîmea tusea s-a desprins şi o familie de cerbi venită din Pădurea Uscată.

– Mergi mai repede şi ţine gura închisă! Tu nu vezi ce praf el îşi dojeneau cerboaica puiul.

Şi aşa, tîrîndu-şi paşii, înecîndu-se şi tuşind, s-au adunat la Sobor toate animalele înaintea casei Cocoşului.

11. Şoricica i-a întrebat pe rînd, pe fiecare, nu era una între toate vieţuitoarele care să ştie unde se află Palatul lui Făt Frumos. Unele dintre ele zăriseră de departe zidurile Cetăţii Vii a Oamenilor, loc în care, însă, niciuna dintre ele nu cutezase să calce. Către porţile Casei Oamenilor se îndreptau vehicule cu gleamant de la carieră.

Dar de Palatul lui Făt Frumos nimeni nu ştia nimic.

– Nu există Făt Frumos! oftau ele triste. Făt Frumos este doar o legendă.

Dar Șoricica nu se dădea bătută și întreba mai departe. Cînd se convinse că nimeni pe aici nu cunoștea nimic de Voinic, ea își făcu socoteala că tot îi mai ajungeau proviziile de cărbune-de-zahăr pentru încă două zile cît să-l caute pe Făt Frumos și prin Pădurea Uscată, pînă la Vadul Secat și poate chiar și mai departe, pînă la poalele Cetății Vii a Oamenilor, ca să nu se întoarcă acasă cu mîinile goale.

Toate animalele Soborului o conduseră, triste și tăcute, pînă la liziera Pădurii Uscate, iar cînd micuța dispăru între cioturile arborilor, cu toții se întoarseră la vizuinile lor, cu boturile-n pămînt și cozile-ntre picioare. Fiindcă știau cu toatele că visul Șoricicăi este irealizabil și că pe lume nu există Feți Frumoși. Pe lume nu existau decît deșerturi de steril, lacuri poluate, cîmpuri pe care nu creștea nimic și păduri uscate.

– Păcat că nu există Voinicul... a suspinat cerboaica, plecîndu-și capul pe pieptul cerbului cu coarnele frînte. Ar fi fost atît de frumos să fi existat cu adevărat...

Cerbul întinse botul negru și umed și emise un muget jalnic, care-nfioră toate inimile. Un muget grav ca strigătul disperat al unei întregi lumi părăsite în hău.

12. Cînd Șoricica a auzit mugetul cerbului, s-a oprit o vreme cu urechile ciulite, înspăimîntată. De jur împrejur arborii uscați își contorsionau nefiresc trunchiurile moarte, ciocănindu-și scheletele crengilor.

Era frig și întuneric în pădure iar scîrțîitul lemnului răsuna pretutindeni ca o amenințare.

Șoricica vru să pornească din nou la drum, dar încremeni, cu inima cît un purice cînd, în hruba unei scorburi se mișcă, foșnind ceva teribil.

– Tu ești, Făt Frumos? întrebă în șoaptă Șoricica, emoționată.

Ochii i se mai obișnuiseră cu întunericul și zări în interiorul scorburii un ghem pufos din care atîrnau foițele subțiri ale unei giugi prin care se străvedea țesătura venelor de sînge ca vasele de pe o frunză de viță.

„Vai", se cutremură Șoricica, seamănă mai degrabă cu Scorpia decît cu Voinicul"!

Ghemul îmblănit își desfăcuse aripile membranoase, coborînd din piept o căpățînă cu urechi ascuțite. Gura i se holbă pînă la urechi și scoase un scîrțîit ascuțit și dureros.

– Nu! rise viețuitoarea din scorbură. Nu sînt Făt Frumos. Sînt Făt Urît!

Și prinse a scîrțîi a rîs, amuzat teribil, se vede treaba, de propria glumă.

– Tot e bine că nu te-a confundat cu un îngeraș! izbucni în rîs un alt glas ascuțit în spatele Șoricicăi.

Cînd aceasta întoarse capul, îngrozită, într-o scorbură care se deschidea chiar deasupra capului ei întrezări o siluetă întru totul asemănătoare celeilalte, dar în vreme ce prima avea blana deschisă la culoare, cealaltă era neagră ca tăciunele.

– Așa le spun șoricelii mamelor lor cînd ne zăresc trecînd în zbor: „Mămico, uite un îngeraș!" rise pocitania balaoacheșă.

– Dar cine și ce sînteți voi? întrebă Șoricica.

– Eu sînt Liliacul Negru, țîșni liliacul din scorbura de deasupra Șoricicăi, desfășurîndu-și pînza fină a aripilor ca pe un zmeu.

– Și eu sînt Liliacul Alb! țiui celălalt.

– Ba nu e Liliacul Alb! îl sfidă Liliacul Negru. El e Liliacul Galben, fratele meu, mîncătorul de glize!

– Și Liliacul Alb cine este? întrebă Șoricica.

– Liliacul Alb este o floare. Nu crește decît o dată pe an, la „Ruine", lîngă Vadul Secat. Cînd înflorește el, oamenii spun că a venit primăvara. Dar la Casa Părăsită nu mai sînt oameni, ca să se bucure de înflorirea Liliacului Alb și să iasă noaptea să se sărute la lumina lunii.

– Da... aprobă nostalgic și Liliacul Galben. Mai ții minte ce spaimă le trăgeam cînd ne încurcam în părul lor?

– Dar pe Făt Frumos l-ați văzut? a întrebat Șoricica, timidă.

– De ce ne tulburi reveria! s-a răstit la ea Liliacul Negru. Tu nici nu știi ce frumos era pe atunci! Era clar de lună...

– Ce-i aia Lună? întrebă Șoricica.

– Lună? se miră Liliacul Galben. Nu știi ce-i aia Lună?

– De unde să știe, sărăcuța? îl contrazise Liliacul Negru. De cînd cerul este mereu acoperit de nori, pînă și eu am uitat ce-i aia Lună...

– Ai dreptate, îi răspunse stins, ca scîrțîitul unei ghiare de fier pe un geam, Liliacul Galben.

– Dar de Făt Frumos și de Palatul său nu știți nimic? insistă Șoricica.

Însă cei doi lilieci nu-i mai răspunseră nimic, ghemuindu-se fiecare în scorbura sa. Înainte de a-și trage capul între urechi și a și-l acoperi cu pelerina aripilor sale de noapte, Liliacul Negru mai murmură doar:

– Casa care a fost Vie e părăsită și a murit. Numai noi mai hălăduim, cotrobăindu-i cotloanele. Liliacul Alb își răspîndește florile prin ochiurile sparte ale ferestrelor. E prea tîrziu! E prea tîrziu!

13. Următoarea zi Șoricica l-a căutat pe Voinic prin Pădurea Uscată, dar nu l-a găsit nicăieri. Toți cei pe care-i întreba ridicau din umeri. Toți auziseră de el, dar niciunul nu-l cunoscuse aievea și nu știa pe unde-și duce veacul.

Cînd Șoricicăi nu-i rămăseseră provizii decît pentru o singură zi, se hotărî să renunțe și să se întoarcă în galeria din Dealul de Steril. Făt Frumos nu exista.

Ultima noapte și-a petrecut-o în Ruinele Casei-Moarte de lîngă Vadul Secat. Liliacul Alb era înflorit și-și răspîndea parfumul minunat peste paragina din jur.

– Tu ești Făt Frumos? l-a întrebat Șoricica.

Dar Liliacul Alb nu i-a răspuns decît cu parfumul său suav. Nici el nu era Făt Frumos, deși era nespus de frumos, cel mai frumos lucru pe care-l cunoscuse Șoricica în toată viața ei. Era atît de frumos că pe Șoricica o trecură lacrimile.

În Ruina Casei Părăsite era un pat desfundat, cu cîteva zdrențe îngrămădite pe el. Șoricica își înfundă boticul în ele, și după ce plînse ce plînse, o fură somnul.

Dormea somn greu și fără vise.

Cînd, dintr-o dată...

14. Șoricica dormea de multă vreme în zdrențele de pe pat cînd prin întunericul din cameră se stîrni un foșnet învolburat. Mai întîi pe covor, lîngă ciobul de oală de pe noptiera de lîngă pat.

– Cine-i? tresări Șoricica speriată.

– Sss! răspunse un glas din întuneric.

Din pivniță, prin podeaua scăpătată în colț, răzbătu un alt șuierat însoțit de o mișcare amplă, care cutremură cosmelia.

Era Șarpele Casei, cel căruia îi furase cîndva Făt Frumos giuvaerul de sub limbă – giuvaerul, care ajunsese moștenirea cea mai de preț a șoricelor.

– Eu sînt Șarpele Cu Ochi De Smaragd, susură lin balaurul, și am să te mănînc, fiindcă șoricelii sînt dușmanii mei de cînd, numai datorită lor mi-a furat Voinicul giuvaerul de sub limbă de mi-am pierdut toată trecerea în lumea oamenilor, de-am rămas să bîntui Ruinele Casei Părăsite.

Șoricica, deși tremura toată de frică, ridică încet lăbuța cu inelul pe care piatra de giuvaer sclipea de-ți lua ochii. La vederea ei Șarpele Cu Ochi De Smaragd încremeni.

– Dar la ce-ți slujește ție piatra asta de giuvaer? îl întrebă cu vocea tăiată de emoție fetița-șoricel.

– Piatra de giuvaer este talismanul Șerpilor Înțelepciunii, cu care ei se pot strecura în Cetatea Vie a Oamenilor, susură Șarpele. Dă-mi-o, Șoricica! Dă-mi-o și o să-ți îndeplinesc orice dorință.

– O să mă călăuzești la Făt Frumos? întrebă Șoricica.

– Da, îi răspunse Șarpele. O să te ajut să-l găsești pe Voinic. Îți promit!

Fetița se temea grozav de dihania aceea urîtă care atunci cînd își mișca trupul înzăuat și însolzat se cutremura pămîntul. Dar crengile Liliacului Alb pătrundeau atît de blînd pe geamurile Casei Pustii și răspîndeau în încăpere îmbătarea mirosmei atît de suave, și era atît de liniște și pace încît Șoricica își spuse că pînă și Șarpele, cît era el de șarpe, nu putea să nu se bucure și înduioșeze de toate minunile astea ale Firii. Și într-adevăr, ca și cînd l-ar fi simțit dulcoarea inimii și ar fi vrut să-i spulbere îndoiala, Șarpele prinse a povesti gloria sa din vremurile apuse cînd ruinele astea erau încă vii și locuitorii lor îi lăsau în fiecare seară o farfurioară cu lapte. Pe atunci, între șerpi și oameni nu era decît prietenie, iar ei, Șarpele Cu Ochi De Smaragd, păzea Casa de dușmani.

– Eu nu sînt șarpe ca toți șerpii, îi explică Șarpele Cu Ochi De Smaragd.. Eu sînt un șarpe miraculos. Dacă aș avea iar taina giuvaerului sub limbă m-aș putea duce la Cetatea Vie a Oamenilor să-l aduc aici pe Făt Frumos ca să facă lumea cum a fost, frumoasă și plină de flori și pace. Eu sînt șarpele Skateboard, pe care dacă încalecă cineva cu inelul de giuvaer, eu îl pot duce acolo unde îi e vrerea. Eu sînt Șarpele de oțel – tatăl tuturor șerpilor Caselor, care sînt păzitorii și alinătorii sufletelor îndurerate.

– Și m-ai putea duce și pe mine la Făt Frumos, Șarpe Înțelept?

– Dar de ce vrei tu să ajungi la Voinic? o iscodi Șarpele, neîncrezător.

– Fiindcă se spune că dacă o șoricică îl va întîlni pe Făt Frumos, el se va îndrăgosti de ea, și de dragul și mila ei va face lumea mai bună, și florile vor înflori din nou sub soare.

Șarpele rămase o vreme pe gînduri, apoi spuse:

– Bine. Am să te conduc în Cetatea Vie a Oamenilor.

15. Și Șoricica potrivi giuvaerul inelului sub limba Șarpelui și se atîrnă de el cît o ținură puterile. Iar Șarpele porni.

Mai întîi își desfășură inelele de oțele ale trupului trăgîndu-și-le din hruba beciului Casei. Și era atît de uriaș încît inelele se desfășurau din inele, unele din altele, pînă se umplură toate împrejurimile de inele. Solzii sclipeau pe ei ca argintul și zalele zuruiau ca fierul unei nelinîștite armii.

Și cînd a ieșit cu totul de la strîmtoare Șarpele Cu Ochi De Smaragd numai ce și-a desfăcut o dată aripile uriașe de s-au învălătucit norii deasupra în volburi cît lumea, și dindărătul flomoioagelor s-a străvăzut cerul senin, cu Luna și Stelele ca niște flori gigantice de lumină.

Și cînd a prins să zboare, vîntul nopții a șuierat printre colții de oțel atît de tare că abia de-a mai izbutit Șoricica să se țină de balciugul inelului de sub limba lui.

Dedesubtul lor, ca într-o strălucire de-o clipă, s-au zărit ruinele Casei Părăsite, Pădurea Uscată, și apoi, de departe, Cîmpul-Pe-Care-Nu-Creștea-Nimic și Dealul de Steril.

Au prins apoi să se apropie mai iute ca gîndul niște movile uriașe de gunoaie din preajma Cetății Vii a Oamenilor, străbătute de Fluviul Tulbure, cariat de nenumărate canale de deversare prin care se scurgeau zoaiele orașului.

Într-o vijelie, Șarpele a pătruns printr-una dintre gurile acestea cu ghizduri de piatră și, de întuneric ce s-a făcut, Șoricica nici n-a mai întrezărit decît defilarea amețitoare a pereților cilindrici, luminați roșiatic de privirea Șarpelui Cu Ochi De Ametist.

CONCURS JSF

Cum credeți că se termină povestirea?

Deoarece volumul lui Mihail Grămescu a apărut cu foarte multe greșeli ortografice, iar unul din texte (inedit) fără o pagină esențială pentru înțelegerea mesajului povestirii, Jurnalul SF vă oferă posibilitatea de a intra în posesia unui volum (Săritorii în goi) cu adnotările autorului și cu pagina de manuscris ce lipsește.

Pentru aceasta trebuie să trimiteți pe adresa redacției pînă la data de 5 -02- 1995 un final (max 2 pag dactilo) la povestirea de mai sus. Cele mai bune vor fi premiate și...publicate.

Mike RESNICK

Necazurile lui Myron Blumberg, BALAUR

Sylvia e tot timpul cu gura pe mine.

– E o boală de piele, zice ea.

– E un neg, zic eu.

– E o boală de piele şi te duci mătăluţă la doctor şi să nu te-atingi de mine pînă cînd nu-ţi dă ceva pentru ea.

Aşa că mă duc la doctor, şi doctorul îmi dă ceva pentru ea, dar oricum Sylvia mă pune să mă culc în camera de musafiri.

– Myron, eşti verde, zice ea.

– Vrei să spui că-s necopt la minte, sau vrei să spui că m-am otrăvit cu ptomaină de la salata ta de d'alea, cum le spune? o întreb eu.

– Vreau să spun că eşti de aceeaşi culoare cu iarba, zice ea.

– Poate că e de la loţiunea aia pe care mi-a dat-o doctorul.

– Nu ţi se ia pe cămăşi.

– Atunci poate că s-a uscat.

– Poate, zice ea, dar să stai în camera ta cînd or să vină fetele pe la mine la mahjong.

– Ţi-am mai spus să nu fumezi în pat, zice ea.

– Ştiu, zic eu.

– Ei bine, şi atunci?

– Ei bine, şi atunci *ce* ?

– Ei bine, şi atunci de ce fumezi în pat?

– Da' nu fumez.

– Atunci cum de ţi s-a ars faţa de pernă? mă întrebă ea.

– În nici un caz din cauza pasiunii cu care faci tu dragoste, asta-i sigur.

– Nu fi scîrbos.

În clipa aceea am rîgîit, şi uite-aşa un fum şi-un foc au ţîşnit afară, şi atunci îmi spuse că dacă o s-o mai mint vreodată o să-mi arate ea mie numai făcăleţe pe după ceafă, apoi ieşi din casă înainte să apuc să-i spun că nu-mi mai aprinsesem o ţigară de patru zile.

– Arată de parc-ar fi o tumoare cancerigenă, zice ea.

– E doar o zgaibă, răspund eu. O fi sărit vreun arc de la scaun.

– Ar trebui să te vadă un doctor, zice ea.

– Ultima dată cînd m-ai trimis la un doctor m-am făcut verde.

– De data asta o să te vadă un specialist.

– Un specialist în zgaibe? o întreb eu.

– Ce-o fi, îmi răspunde ea.

– Ei? mă întrebă ea.

– Ei ce?

– Ce a spus?

– A spus că arată de parcă ar fi o coadă, zic eu.

– Aha! făcu ea. Ştiam eu!

– Mă întreb dacă oare asigurarea noastră include şi cozi, făcui eu.

– Şi o să ţi-o taie? mă întrebă ea.

– Nu cred, i-am răspuns. De ce?

– Chiar dacă asigurarea noastră ţi-ar da bani să scapi de coadă, n-o să-ţi dea bani ca să ţi-o creşti. Ce mă fac eu cu tine, Myron? Avem de mers simbătă la o petrecere, şi tu eşti verde şi eşti plin numai de solzi şi tot timpul rîgîi fum şi foc şi acu' îţi creşte şi o coadă. Ce-o să spună lumea?

– O să spună „la te uită ce pereche potrivită", îi răspund eu.

– Să ştii că *nu* e de rîs, zice ea. Ce mă fac eu cu tine? De parcă nu era destul de rău cînd stăteai toată ziua în casă uitîndu-te la fotbal şi la reviste *Playboy*.

– Ai putea să faci şi tu ceva de mîncare în timp ce te gîndeşti la asta.

– Ce vrei să mănînci? mă întrebă ea. Pe Sfîntu Gheorghe?

Era cît pe-aci să-mi ies din fire şi să-i spun să înceteze cu înţepăturile la adresa stării în care mă aflam, cînd îmi trecu prin minte că un Sfîntu Gheorghe ar merge de minune cu nişte castraveţi muraţi şi cu nişte condimente, aşa, între două felii de pîine neagră.

Atunci i-a sărit ei de tot mustarul, cînd braţele mi s-au prefăcut într-o pereche de picioare în plus.

– Asta-i prea de tot! zise ea. Nu e îndeajuns de rău că nu pot s-o las pe nici una din prietenele mele să te vadă şi că a trebuit să redecorăm casa cu tapet de azbest - e mov, şi ea *nu suportă* movul – că acu' nu mai eşti în stare nici măcar să te închei la cămăşi sau să-ţi legi şireturile de la pantofi.

– Oricum nu mă mai încap, îi atrag eu atenţia.

– Păi vezi? zice ea, şi apoi repetă: Vezi? Acum o să trebuiască să-ţi cumpăr un rînd întreg de haine noi! De ce-mi faci tu mie una ca asta, Myron?

– *Tie?* exclam eu.

– Dumnezeu nu ţine cu mine, zice ea. Aş fi putut să mă mărit cu Nate Sobel, bancherul, sau cu Harold Yingleman care a ajuns mare ştab pe Wall Street, şi în loc de asta m-am măritat cu tine, şi acu' Dumnezeu mă pedepseşte, ca şi cum n-ar fi fost destulă pedeapsă să stau să te privesc timp de patruzeci şi trei de ani cum îţi dai sosul de la friptură pe cămaşă.

– Te' porţi de parcă *tu* ai fi aceea care se transformă într-un balaur, mă vait eu.

– Of, taci din gură şi încetează să ţi se mai facă milă de propria-ţi persoană, zice ea.

Întinse friptura spre mine.

– E un pic cam nefăcută. Suflă în ea şi fă-te şi tu folositor.

Făcu o pauză.

– Şi dacă răsufli spre mine, uite-aşa îţi dau o palmă de nu te vezi.

Aşa-i Sylvia mea. Un mic gîndac de bucătărie e în stare s-o scoată ţipînd afară din casă. Vede un păianjen, dă telefon la cinci servicii de dezinsecţie. Doamne fereşte să intre vreun şoricel în garaj în căutarea unei gustări.

Dar arătaţi-i un balaur, şi dintr-o dată se preface în Ioana d'Arc şi în Femeia Minune şi în Golda Meier, toate făcute pachet şi băgate într-o *yonta* cu ochi de oţel şi cu părul albastru şi cu guşă.

– Unde te duci? mă întreabă ea.

– Afară, îi răspund eu.

– Unde afară?

– *Afară*, pur şi simplu, zic eu. Am fost întemniţat în casa asta aproape două luni de zile, şi trebuie să iau aer curat.

– Deci îţi închipui că o să te plimbi aşa, pur şi simplu, pe stradă, ca orice om normal? Că o să stai la bancuri cu Bernie Goldberg şi o să flirtezi cu dom'şoara Noodleman, aşa cum faci de obicei, nu?

– Da' de ce nu?

– Ei bine, nici să n-aud de aşa ceva, mi-o taie ea. Pentru numele lui Dumnezeu, n-am de gînd să-i aud pe toţi vecinii discutînd despre cum s-a măritat Sylvia Blumberg cu *un balaur* !

Socotesc că e timpul să pun piciorul în prag, aşa că zic:

– O să ies afară, şi cu asta basta!

– Să nu-mi vorbeşti tu mie pe tonul ăsta, Myron! zice ea, şi mă opresc chiar înainte să întind mîna după făcăleţ. Făcu o pauză preţ de o clipă, apoi ridică privirea.

– Dacă *trebuie*, cu tot dinadinsul să ieşi la o plimbare, o să-ţi pun o lesă şi o să spun la toată lumea că eşti noul meu căţel.

– Nu arăt prea mult a căţel, îi zic eu.

– Arăţi chiar şi mai puţin a Myron

Noutăți editoriale

„STEAUA ȘI BICIUL"-

După ce am citit cartea lui Frank Herbert, *„Steaua și biciul"* (*„The Whipping Star"* - 1969), am privit următorul răsărit cu alți ochi. Cu greu m-am abținut să nu tresar violent când rezonanța rece a pașilor unor gînduri nătăcite, mi-a murmurat în minte :

„Explicați Răsăritul"
„Aă.... cum..., nu se p..."
„Tentativă comunicare. Individ co-senzitiv folosește limbaj neclar."
„ Nu poate fi adevărat..."
„Be da, confuzie în exprimare. Termeni fără relarință precisă. Adevărat - lipsit de sens în context..."

Trecînd peste reveria percepțiilor, trebuie spus că această nouă apariție editorială ne prezintă un HERBERT de o altă factură. În *„Steaua și biciul"* ed. *Lorelay*, primul volum din ciclul Sabotorilor, avem de-a face cu o poveste canalizată pe ideea comunicării între ființe deosebite. Pe această structură centrală, scriitorul țese plasa jocurilor de interese și a facilităților generate de capacitățile Calebanilor - ființe inteligente ale căror forme de manifestare în Universul nostru o reprezintă... Stelele. Aceste entități înlesnesc deplasarea instantanee între puncte spațio - temporale aflate la distanțe uriașe.

Comunitatea tuturor speciilor co-simțitoare din univers se vede brusc amenințată cu extinția. Jorj X. Mc. Kie, Sabotor. Extraordinar în BirSab, depune toate eforturile pentru a salva viața calebanei Fanny Mae care ar fi tîrît în neant (discontinuitatea finală) odată cu ea, pe toți cei care au folosit Tunelurile pentru deplasare. Între ei va lua naștere un tip de afecțiune care va birui dificultățile de limbaj, lucru întîlnit și în „Experimentul Dosadi" (Ed. Baricada 1993).

Concluzionînd: o lectură interesantă, poate nu de un nivel la fel de ridicat ca „Dune" sau „Ciuma albă" însă, dincolo de acest lucru, rămîne șansa de a cunoaște și alte fațete ale creației herbertiene.

Remus Cernea

Blumberg, îmi răspunde ea. Doar să nu vorbești cu toată lumea cît timp stăm pe-afară. N-aș putea suporta umilirea.

Așa că ieșim, și cînd d-șoara Noodleman trecu pe lîngă noi Silvia îmi spuse să-mi țin respirația și să nu sufiu afară nici un fel de foc, și pe urmă ajungem în dreptul lui Bernie Goldberg care chiar atunci se întorcea acasă de la cumpărături, de la magazinul de delicatese, și Sylvia îi spune că eu sînt noul ei cățel și el o întrebă ce rasă sînt, și ea spune că nu e sigură, și el spune că după părerea lui probabil că sînt adus din Irlanda, și atunci Sylvia smucește de lesă și ne îndreptăm să dăm colțul.

– Încă se uită la tine, îmi șoptește ea.

– Și? fac eu.

– Am impresia că nu crede că ești cîine.

– Asta e, n-avem ce-i face, zic eu.

– Da, asta e, zice ea, ducîndu-mă la un hidrant de incendiu. Ridică piciorul la hidrant. Asta o să-l convingă.

– Nu cred că balaurii ridică picioarele Sylvia, zic eu.

– De ce tot continui să-mi îngreunezi situația? zice ea. Ridică piciorul!

– Nu pot.

– Cine a auzit de un balaur care să nu poată să-și ridice piciorul? insistă ea. Nu ai de făcut nimic scîrbos. E doar ca să-i arătăm lu' musiu ăsta știe-tot de Bernie Goldberg.

Încerc, și cad pe-o rînă.

– Doamne, la ce-oi fi bun? se întrebă Sylvia în timp ce Bernie se holbează la mine, clipind furios din ochi în spatele lentilelor sale groase, bifocale.

– Ajută-mă să mă ridic, zic eu. Nu sînt obișnuit să am atîtea picioare.

– Myron, zice ea în timp ce mă ajută cu greutate să mă ridic, situația devine inadmisibilă. Trebuie făcut ceva înainte să ajung de rîsul întregului cartier din cauza ta.

– Asta le pune capăt la toate! zice ea, rupînd plicul la un capăt.

– Ce este? întreb eu.

– Statul a refuzat să-ți mai prelungească ajutorul de șomaj. Nu le pasă că ești balaur, atîta timp cît ești apt de muncă.

Se uită urît la mine.

– Și tu dai gata zece kile de carne pe zi. Știi cît costă asta?

Ridic din umeri.

– Ce pot să zic? Balaurilor li se face foame.

– De ce ești tot timpul atît de egoist, Myron? De ce nu poți să paști și tu în curtea din spate, ca orice cal sau animal de soiul ăsta?

– Nu cred că balaurilor le place iarba.

– Și cu asta, gata? întreabă ea. Nici măcar nu încerci?

– O să-ncerc, o să-ncerc, zic eu cu un oftat, și mă duc afară, în curtea din spate. Nu prea arată a salată de andive, dar închid ochii, mă aplec și deschid gura.

Sylvia mă ascunde în beci chiar înainte să sosească pompierii ca să salveze ce-a mai rămas din garaj.

• • •

– Ai făcut-o dinadins! zice ea pe un ton acuzator, după ce au plecat pompierii.

– Ba nu, zic eu. Doar că se pare că flacăra mi se face din ce în ce mai mare pe zi ce trece.

– În timp ce contul nostru din bancă se face din ce în ce mai mic. Ori îți faci rost de o slujbă, ori o să trebuiască să-l rogi pe fratele tău Sidney să te împrumute cu niște bani.

E o alegere ușoară, căci atunci cînd Sidney va muri, va fi nevoie de o rangă pentru a-i desclești degetele de pe primul dolar pe care l-a cîștigat vreodată, ca și de pe fiecare din cei care au urmat dealtfel, așa că plec să-mi caut de lucru.

Ați fi surprinși să aflați cît de greu îi vine unui balaur cinstit și destoinic să-și găsească de lucru în cartierul nostru. Stuart Kominsky m-a pus la sablaj, dar cînd i-am topit materialul m-a dat afară doar după o jumătate de zi de slujbă. Herbert Baumann mi-a zis că poate o să mă pună să plimb pe spatele meu puștimea cînd o să redeschidă carnavalul, dar e închis pînă primăvara viitoare. Phil Rosenheim, care nu mi-a sărit în ochi niciodată pînă acum ca fiind bigot, a zis că el nu angajează pe nimeni cu pielea verde. Muriel Weinstein a spus că o să fie bucuroasă să mă ia la ea, în cazul că apare vreun balaur de prin alte părți să arunce o privire prin inventarele de la moșia ei, și că o să mă cheme ea în clipa în care o să se întîmple așa ceva, dar într-un fel, cumva, simt că n-o s-o facă.

Pînă la urmă m-am aciuat la societatea de încălzire a lui Milt Fein. Se apropie iarna și Milt nu-și vede capul de-atîta treabă, și cînd îl lasă vreun cuptor mă plătește treizeci de dolari pe oră să mă duc la locul faptei și să sufiu în ventilatoare și să păstrez casa caldă pînă cînd ajunge el acolo și rezolvă problema. În prima săptămînă am făcut 562,35$, ceea ce e mult mai mult decît am făcut eu vreodată în toată viața mea, și în a doua săptămînă am fost atît de ocupați că în zilele de weekend mi-am luat o normă și jumătate și am dus acasă aproape șapte sute de dolari, și Sylvia a fost atît de fericită că și-a cumpărat o rochie nouă și și-a vopsit părul roșu aprins.

Și chiar cînd mă gîndeam că-i prea frumos ca să rămînă așa, s-a dovedit că într-adevăr *este* prea frumos ca să rămînă așa.

Într-o zi încep să sufiu în coloana de ventilatoare a unui bloc ce adăpostește birouri, și nu se întîmplă nimic, cu excepția faptului că Milt Fein mă dă afară.

Două zile mai tîrziu mă trezesc și iată-mă cu mîini din nou, iar pînă dimineața următoare cea mai mare parte a solzilor mei dispăruse.

– Știam eu! țipă Sylvia. Găsiseși și tu pînă la urmă ceva la care să fii bun, și apoi te hotărăști hodoronc-tronc să nu mai fii balaur!

– Nu pot să zic că m-am hotărît eu. Pur și simplu așa s-a întîmplat.

– De ce îmi faci tu mie una ca asta, Myron? mă întrebă ea.

– Da' eu nu fac nimic. Mai degrabă se pare că mă *dau* tac.

– E groaznic, zice ea. Uită-te la tine: de-abia dacă mai ești verde. De ce mă urăște Dumnezeu atît de tare?

Patru zile mai tîrziu sînt din nou Myron Blumberg cel vechi, ceea ce pentru mine reprezintă, după cum vă puteți închipui, o ușurare a naibii de mare. Două săptămîni după asta, Sylvia își împachetează hainele și televizorul portabil și cartea de bucătărie franțuzească și pleacă fără ca nici măcar să-mi lase un bilețel de rămas-bun. Hîrtiile de divorț sosesc șase săptămîni mai tîrziu.

Încă mai primesc vederi de la ea de fiecare sărbătoare de Yom Kippur și de Chanukah. Ultima dată cînd am auzit de ea era măritată cu o scorpie. Sylvia, cea care ura șerpii și care nu suporta să se holbeze cineva la ea.

Mamă, zău că nu-l invidiez.

Traducere de Mirel PALADA

Cristian LĂZĂRESCU

ΕΟΧΑΤΩΝ

Peste culmile înzăpezite, se tîrăsc nori violeţi, aducînd cu ei sclipiri de lumină însoţite de rostogolirea tunetului. Negri şi răschiraţi pe fondul vineţiu al cerului, copacii se frămîntă cînd şi cînd sub rafalele de vînt. Fulgeră, apoi mari şi grei, încep să cadă stropii de ploaie. În scurt timp, acoperit rar de bubuitul furtunii, nu se mai aude decît răpăitul apei plesnind frunzele.

În grajdul fermei Ambersonilor, iapa Molly fată. Este primul şi probabil ultimul ei mînz. Ceilalţi doi cai freamătă neliniştiţi simţind, aşa cum simt toate animalele, suferinţa lui Molly. Veterinarul satului din vale, împreună cu bătrînul Amberson şi soţia lui, privesc iapa, aşteptînd-o să se aşeze. Molly e bătrînă şi se prea poate ca naşterea să fie grea, ba chiar fatală. În grajd miroase a bălegar şi a lemn mucegăit. Veterinarul strîmbă din nas. Fermierul îi surprinde gestul şi priveşte cu înţeles către nevastă-sa, ca şi cum ar vrea să-i spună: *„Vezi, mai bine ne îngrijeam noi de toate"*. Adevărul e că veterinarul, băiat tînăr, e de prea puţin timp în sat şi lumea îl priveşte cu reţinerea specifică faţă de cei nou-veniţi. E nervos. E prima operaţie mai importantă pe care o face aici şi se teme să nu greşească. *„Ca frica la un examen pregătit pe sponci"*, gîndeşte, privindu-i pe Ambersoni. *„O familie cu vechime, cuvîntul lor are mare greutate în sat"*. Molly nechează lung şi dureros răstumîndu-se pe o rînă şi unul dintre cai se cabrează, nechezîndu-i la rîndu-i. Veterinarul îşi şterge fruntea, rostind uscat: *„Începe"*. Amberson nu spune nimic, doar ochii îi sclipesc o fracţiune de secundă.

Şi a venit întîia iarnă... Şi a nins molcom, ceas după ceas şi zi după zi şi săptămînă după săptămînă pînă ce întreg pămîntul s-a acoperit de alb şi vieţuitoarele s-au adîncit în vizuine şi bîrloguri.

Şi a venit a două iarnă... Şi ninsoarea a continuat lentă în monotonie şi monotonă în lentoare, aşternîndu-se peste toată lumea, clădind troiene de cristale sclipitoare, împodobind geamurile caselor cu flori de gheaţă.

Şi a venit a treia iarnă...Şi a venit frigul dinţii şi covorul de nea a îngheţat iar furtunii au crescut pînă-n pămînt, arzînd în luciri friguroase şi zăpada a devenit tăioasă ca un brici.

Molly gîfîie scurt şi întretăiat, culcată pe paiele foşnitoare. Adierile rătăcite de vînt fac să tremure din cînd în cînd lumina chioară a felinarului din cui. Afară plouă dezlănţuit şi veterinarul tresare involuntar la auzul unui tunet, gîndindu-se cum va ajunge în sat pe o vreme aşa de cîinoasă. E în genunchi lîngă Molly, gata să o ajute, aşteptînd să apară mînzul. În spatele lui, fermierul şi nevastă-sa, unul lîngă altul privesc fără să spună nimic. De două ori veterinarul a avut nevoie de ceva şi atunci bărbatul sau femeia, nu-şi aminteşte precis, i-a adus cele cerute fără un cuvînt, revenind apoi la locul dinainte. Tăcerea îl liniştește, îl ajută să se concentreze. Un nou-nechezat, mult mai înăbuşit şi Molly tresaltă din tot corpul, zvîcnind în paiele ude de sudoare.

Şi a venit a patra ...iarnă Şi rîurile încremenite în matcă s-au acoperit cu zăpadă proaspătă şi înşelătoare şi frigul s-a întetit şi aburii răsuflării s-au transformat în chiciură şi crengile copacilor s-au rupt sub greutatea albă.

Şi a venit a cincea iarnă... Şi a pogorît ceaţa eternă şi nu s-a mai văzut om cu om şi singele a înghetat în rubine sticloase.

Şi a venit a şasea iarnă, iarnă cea lungă... Şi multe case s-au prăbuşit sub giulgiul de omăt şi cerul a rămas pe veci acoperit şi soarele şi-a întors faţa de la acest pămînt şi atunci sunetul paşilor de pisică, barba femeii, respiraţia peştelui, nervii ursului, saliva păsărilor şi rădăcinile munţilor au tremurat întîia oară.

Tunetul bubuie, acoperind o clipă sforăiturile cailor înfricoşaţi. Încet-încet, mînzul a început să iasă. O secundă, veterinarul priveşte paiele lipite de părul umed. *„Ajutaţi-mă"* şopteşte şi fermierul e deja lîngă el, lărgind vulva lui Molly cu mîini mari şi butucănoase. O spumă sîngerie colorează botul iepei care aproape că nu mai răsuflă. *„Măcar să nu pierdem mînzul"* gîndeşte tînărul, privind botul umed al puiului, răzbind în sfîrşit afară.

Un ultim zvîcnet, apoi grumazul lui Molly se lasă moale în fîn. Muşchii care lărgeau vulva, uşurînd drumul puiului, se relaxează şi veterinarul strigă: *„Trăgeţi-l Repede!"*. Mîinile vînjoase, murdare de pămînt ale fermierului apucă picioarele mînzului şi încep să tragă. Femeia aşteaptă cu un prosop în mînă, fără să se mişte. Ochii i s-au umplut de o lumină demult uitată, dar veterinarul n-are timp să observe asta. Nu observă nici cînd fermierul se întoarce o clipă, privindu-şi nevasta, cu aceeaşi strălucire în ochi.

Atunci sunat-a cornul, prevestind urgie fără de sfîrşit şi iarna a încetat şi soarele a încetat şi luna a încetat şi cel hrănit cu măduvă de speranţi şi infideli s-a deşteptat, făcînd să pogoare amurgul săvîrşirii celor vii şi morţi deopotrivă.

Şi lanţul celor trei vetre s-a despicat şi focul subteran a izvorît, aducînd eliberarea celor din întuneric şi crăpături au fulgerat munţii în avalanşe nesfîrşite iar cornul plîns-a semeţ şi jalnic, anunţînd pieirea a ceea a fost, este şi va fi...

Iar apele tăcute şi negre urcat-au din adînciuri, cuprinzînd în îmbrăţişare întunecată lumea, cu ruinuri şi splendori, cu roze şi mucegaiuri, cu îngeri trişti şi cerşetori murdari.

Afară ploaia ropoteşte neîntrerupt şi cîte un strop rătăcit se sfărîmă de ochiul de geam murdar. Vîntul s-a mai potolit. Acum au tăcut şi caii, înţelegînd parcă ce s-a întîmplat. Fermierul stropit cu sînge pînă la brîu, s-a scuturat şi-şi şterge mîinile cu prosopul ţinut de nevastă-sa. Chipul le e imposibil, doar ochii sînt vii, neverosimil de luminoşi pe trăsăturile pietroase.

Un nou tunet izbucneşte şi veterinarul încearcă să nu privească în lumina moartă a fulgerului ceea ce zace pe paiele înroşite şi frămîntate. Trupul bătrînei iepe e o masă întunecată, nemişcată, lîngă care mînzul, şovăitor încearcă să se ridice. E mult mai mare decît un mînz obişnuit şi mişcările, la început stîngace, devin din ce în ce mai sigure.

Veterinarul se întoarce bîjbîind, căutînd să aprindă felinarul, stins probabil de vreo pală rătăcită de vînt. *„Nu-l nevoie "* se aude vocea gravă a bătrînului Karl Amberson și tînărul realizează deodată lucirea nefirească ce pare că plutește în mirosul de fîn și sînge. Fermierul și nevastă-sa sînt în penumbră, între ei și ieșire și ochii lor parcă ar fi fărîme de soare. Lumina insuportabilă și rece izvorînd din ei se prelinge pe pereții de lemn, aici putrezit, aici scobit de carii, pe geamul spart, pe grămada de bălegar din colț. Țesală, ieste, fărașe, găleată, furcă, toate capătă contururi precise în culoarea lividă ce inundă grajdul. Amberson face un pas înainte și ochii în care veterinarul nu mai poate distinge nici iris, nici pupilă, nimic, doar o strălucire aproape arzînd, luminează calul născut, căci nu mai e mînz, nu mai poate fi mînz acest armăsar cenușiu, numai nerv și forță. Veterinarul privește din nou, cu o înfiorare superstițioasă, cele opt picioare scurmînd paiele. Calul nechează, un tunet spărgîndu-se în grajdul devenit brusc neîncăpător și tînărul îi vede dinții sclipind și semnele gravate pe ei. Le văd și cei doi și femeia vorbește pentru prima oară, cu o voce melodioasă și sonoră: *„Semnele tainei "*. Bărbatul aprobă în tăcere, plecînd capul și strălucirea ochilor se stinge ca un snop la picioarele lui. Apoi îl privește din nou pe veterinar și acesta, involuntar, face un pas înapoi sub privirea neomenească.

Și cînd a venit vremea, din genunile neînchipuite ale mării a ieșit fiara și trupul ei de culoarea smaraldelor era fără-de-nceput și fără de sfîrșit iar inelele colosale au înconjurat lumea în jerbe de spumă, bolborosind sub greutatea neștiută...

Și podul divin, al cărui foc nu-l muritor să îl atingă nepedepsit, s-a încordat pîrîind și așchii de lumină și cioburi colorate s-au sfîrșit în negura urînd.

Și frasinul sacru s-a înfiorat iar vulturul țipat-a jalnic, șoimul a fluturat aripele, veverița s-a ghemuit înfricoșată și flăcările cuprins-au totul cu limbi roșii, aurii și galbene și pentru Cel Din Urmă chemarea a devenit dorință...

Armăsarul octopod își scutură coama, sălbatic. Veterinarul mai face un pas înapoi, trecîndu-și mîna tremurătoare prin păr. *„Thraell "* strigă fermierul și în pragul ușii, neauzit, apare cel chemat. *„Condu-l pe domnul doctor și ai grijă să primească ceea ce i se cuvine"*. Slujitorul se înclină, apoi se întoarse către tînăr invitîndu-l să-l urmeze: *„Vă rog..."* Cu un efort, veterinarul pășește, trecînd pe lîngă bărbatul și femela nemișcați, cu ochii ca soarele. Nici nu-l privesc, parcă nu l-ar vedea, ei nu există pentru ei. Trece spre ieșire, plecînd capul.

Noaptea răcoroasă îl întîmpină ocrotitoare. Nu mai plouă, și mirosul de pămînt reavăn îl dezmeticește. Pășește în urma lui Thrael, atent pentru a nu călca în vreo băltoacă. Ajunși în tinda fermei, celălalt se întoarce: *„Așteptați aici ! "*. Veterinarul se sprijină de un stîlp de lemn, ciudat sculptat, și privește cerul. La orizont, peste coama munților, mijește o geană firavă de lumină. Hoarde de nori întunecați se retrag pe deasupra pinilor tăcuți. Tulburînd liniștea pădurii, o adiere pierdută îi zburlește părul. Își trece mîna peste fața încă umedă de sudoare. *„Nu se poate, am visat... Și dacă..."* Dă să se îndrepte spre grajdul din fundul curții, însă Thrael, apărut nu știe de unde, îi oprește întinzîndu-i geanta: *„Pe aici. Stăpînul vă va însoți pînă în vîrful dealului"*.

Merg în tăcere. Lîngă poartă, călărind un cal pe care nu l-a văzut în grajd, îl așteaptă un necunoscut îmbrăcat în negru, cu părul despletit. În dimineața cenușie, cei doi par a fi o sculptură a unor veacuri apuse. *„Stăpînul?!"* se întoarce întrebător spre slujitor, dar se întrerupe văzîndu-i privirea pătrunsă de o umilință amestecată cu spaimă. Întreaga ființă a lui Thrael degajă o ascultare mută și oarbă. Îl privește nedumerit pe necunoscut și acesta, ca o invitație, își împinge calul înainte. Renunță să mai întrebe ceva și-l urmează, pornind spre ieșire.

Lîngă stîlpul porții a apărut Amberson. Ochii sînt stinși, sînt ochi de om cu o privire obișnuită și Amberson rostește: *„Uitați ce ați văzut și ce veți vedea! E mai bine așa "*. Fără să aștepte răspunsul, se întoarce spre cavaler: *„Pînă în vîrful dealului, Jarl"*. Necunoscutul înclină ușor capul, rămînînd într-o așteptare tăcută, în timp ce fermierul îl privește din nou pe veterinar: *„La revedere, domnule doctor"*. Apoi bătrînul se îndreaptă spre grajd și abia acum realizează celălalt că de fapt nici nu l-a văzut ieșind de acolo.

Pînă în vîrful dealului, drumul trece printre pinii zbicindu-se. Peste potecă răzbate lumina aurorei; decupată în fîșii de crengile neliniștite... decupată în fîșii de ferestre înalte, sfîșiind ziduri străjuite de perdele grele și sculpturi albe, străbătute de șoaptele pădurii... Veterinarul nu privește înapoi, nici nu are curajul, merge înainte cu privirea fixată pe umbra călărețului, deformată de stranii metamorfoze. Pe capul celuilalt a crescut un coif ornat de două coarne și în mîna stîngă s-a lungit o lance, acum o mantie largă cade în falduri lenețe peste cal în timp ce un coif se împletește în bizare forme răsucite și din nou neliniștitoarea alcătuire din spate e în capul gol.

Pinii se termină chiar pe creasta dealului și de acolo se pot vedea valea, satul și munții înprejmuitori, totul învăluit în ceața dimineții. Se întoarce pentru a mulțumi, însă celălalt se înfundă deja în pădure și, pentru o clipă, fără să știe dacă a fost amăgire sau nu, cal și călăreț, drapați în fuioare purpurii, par că urcă treptele cețoase ale unei citadele fără trecut, prezent sau viitor, cu ogive mute și oarbe.

Veterinarul a ajuns acasă pe la amiază și, frînt de oboseală, s-a culcat, dormind pînă dimineața. Gazda trebăluia în bucătăria mirosind a ceapă și verdețuri; doar motanul casei l-a observat și s-a zbîrlit, sculpîndu-i.

A doua zi s-a întîlnit la băcănie cu fermierul venit pentru cumpărăturile săptămînale. Părea mai mult ca oricînd un om obișnuit, bătrîn ce-i drept, dar încă în putere și tînărul l-a privit mîinile bătătorite de muncă, apoi fața, fără să descopere nimic. Și-au dat binețe ca doi vechi prieteni. L-a salutat și băcanul, interesîndu-se ce dorește, o bătrînică din magazin s-a apropiat de el, urîndu-i sănătate iar el nu s-a mai gîndit la noaptea trecută.

De altfel, nimeni nu l-a întrebat nimic, toți păreau domici să-l ajute într-un fel sau altul. De-abia întors în casă, a aflat că motanul gazdei se îmbolnăvise subit. A urcat să-și ia trusa. Fereastra camerei dădea în stradă și o clipă a avut impresia că bătrînul fermier zîmbește, privindu-i locuința. Dar nu, se înșelase. Geanta, încă murdară, era zvîrlită în holul de la intrare. A pus-o pe masă și a deschis-o, vrînd să-și ia instrumentele medicale. Și atunci, într-o strălucire, și-a amintit. *"... să primească ceea ce i se cuvine "* și Thrael dîndu-i geanta, poftindu-l să-l urmeze.

Pe fundul genții zăceau, mototolite, cîteva cîrpe murdare de sînge închegat. Dintre ele, arzînd cu o lumină rece, îl fixa un ochi uman. Ca o fărîmă de soare.

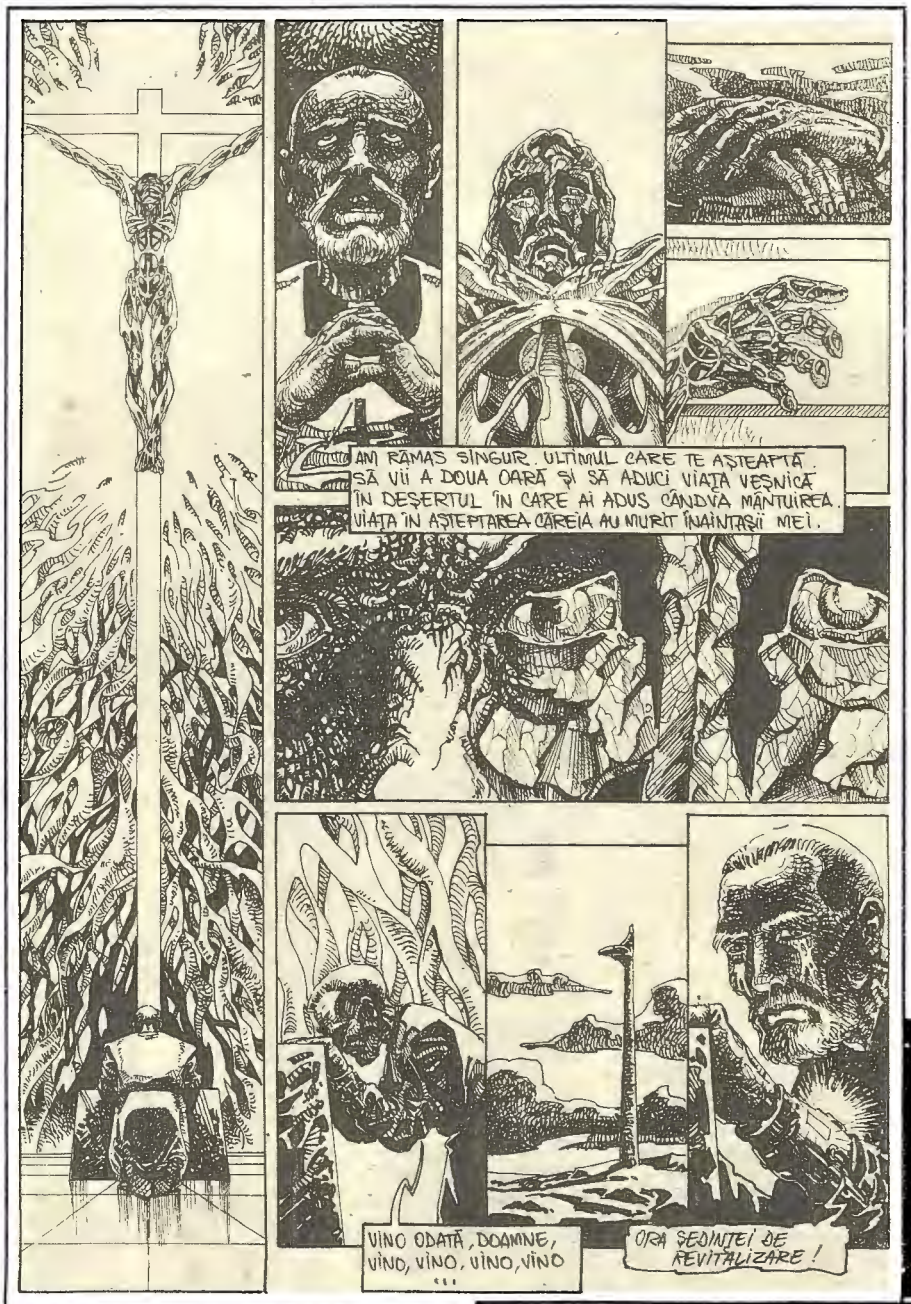

Isaac ASIMOV

SPECIE DISPĂRUTĂ

Istoria asta mi-a spus-o, cu multă vreme în urmă, bătrînul Mac, ce trăia într-o cosmelie dincolo de colina de lîngă casa mea. Făcuse prospecţiuni în zona Asteroizilor, în timpul Febrei din '37, şi îşi petrecuse mare parte din timp hrănindu-şi cele şapte pisici.

„De ce iubeşti atît de mult pisicile, domnule Mac"?, l-am întrebat.

Bătrînul prospector m-a privit şi şi-a scărpinat bărbia. „Ştii," spuse, „îmi amintesc de pisicuţele mele de la Pallas. Aducea oareşcum cu pisicile: aceeaşi formă a capului. Sînt cele mai isteţe fiinţe pe care le-am văzut. Moarte cu toatele!"

Îmi părea rău şi i-am spus-o. Mac a lăsat să-i scape un oftat.

„Cele mai isteţe, micuţele mele", repetă. „Era pisici cvadridimensionale."

„Cvadridimensionale? Dar a patra dimensiune e timpul!" Învăţasem asta înainte, în ciclul trei.

„Ha, ai ceva şcoală!" Îşi scoase pipa şi începu să o umple încet. „Sigur, a patra dimensiune e timpul. Pisicile astea erau cam de un picior grosime, şase inci înălţime şi cam trei lungime şi se întindea cam pînă la jumătatea săptămînii viitoare. Asta face patru dimensiuni, nu-i aşa? Ei, şi dacă le mîngîiai pe cap, nu dădea din coadă pînă mîine. Alea mai mari nu mişca pînă poimîine. Chiar aşa!"

L-am privit cu îndoială, dar n-am spus nimic.

Mac povesti mai departe: „Cei mai buni cîini de pază din lume. Nu se putea altcum. Păi, dacă dădea hoţu' azi, mieuna ieri, aşa că aflam cu două'şpatru de ore înainte."

Am rămas cu gura căscată. „Pe cuvînt?"

„Să mor lo! Ştii cum le dădeam mîncare? Aşteptam să le vedem dormind, ştii, ş-atunci ştiam că-şi mistuie hrana. Pisicile temporale îşi făcea siesta precis trei ore, înainte de masă, fi'n'că atît se întindea, în timp, stomacu' lor. Aşa că atunci cînd le lua somnul, ne uitam la ceas şi peste fix trei ceasuri le pregăteam ceva şi le dădeam să mănînce."

Îşi aprinsese pipa şi pufăia de zor. Clătină din cap cu tristeţe: „Odată, totuşi, am făcut o greşală. Săraca pisicuţă. Se numea Joe şi era preferata mea. A adormit într-o dimineaţă pe la nouă şi, nu ştiu cum, am crezut că e opt. Normal, i-am dat să mănînce pe la unşpe. Am căutat-o peste tot, da' n-am dat de ea."

„Ce se întîmplase, domnule Mac?"

„Ei bine, nici o pisică temporală nu putea să-şi mistuie mîncarea numa' la două ceasuri după ce a înghiţit-o. E prea mult pentru ea. Am găsit-o pîn'la urmă sub raftul cu scule, în adăpostul exterior. Se trîntise acolo şi murise de indigestie cu o oră mai înainte. Sărăcuţa! După asta am pus mereu ceasul să sune, ca să nu mai greşesc iar!"

A urmat o scurtă şi îndelungată perioadă de tăcere, căreia i-am pus capăt cu o şoaptă respectuoasă: „Spuneaţi, mai înainte, că au murit toate. Au fost ucise toate în acest fel?"

Mac şi-a înclinat solemn capul: „Nu! Prindea răceală de la noi, oamenii, şi murea pur şi simplu, cam cu o săptămînă sau zece zile înainte de a se îmbolnăvi. Nu fusese ele prea multe de la început, da' la un an după ce a ajuns minerii pe Pallas nu a mai rămas decît vreo zece, şi astea cam slăbuţe şi bolnăvicioase. Problema era, băiete, că atunci cînd murea se făcea bucăţi-bucăţele, putrezea una-două. Mai ales chestia aia cvadridimensională pe care o avea în creier, care le făcea să fie cum era. Ne-a costat milioane."

„Cum adică?"

„Vezi, nişte savanţi de pe Pămînt a prins de veste de pisicuţele noastre, şi ştiau că o să moară înainte să poa' să ajungă la ele, la conjuncţia următoare. Aşa că ne-au oferit la toţi milionu' pentru fiecare pisică temporală păstrată pentru ei."

„Şi?"

„Şi am încercat, da' n-a ţinut. După ce murea nu mai era bune de nimic şi trebuia să le îngropăm. Am încercat să le ţinem la ghiaţă, da' îşi păstrau întreg doar exterioru'. Ce era înăuntru se făcea un talmeş-balmeş nasol, şi savanţii vroia ce era înăuntru.

Cu fiecare pisoi temporal care murea se ducea milionu' de dolari şi te cred că nu vroiam asta. Unu' dintre noi s-a gîndit că, dacă am vîrî pisica în apă fierbinte cînd este pe moarte, apa ar intra pe toate părţile în ea. După aia am putea îngheţa apa, aşa că totul n-ar fi decît o bucată de gheaţă şi s-ar păstra."

Îmi tremura bărbia. „Şi nu a mers?"

„Am încercat şi răsîncercat, fiule, da', n-am putut îngheţa apa destul de repede. Pînă cînd se întărea de tot, chestia aia, cvadridimensională, din creier, putrezea. Am răcit apa din ce în ce mai repede, da' n-am făcut nimic. Pîn' la urmă ne mai rămăsese un singur pisoi, şi ăla pe moarte. Eram disperaţi şi atunci unu' din băieţi a venit cu o idee. A născocit o maşinărie complicată care putea să îngheţe apa cît ai clipi din ochi.

Am luat pisica temporală şi am pus-o în apa fiartă şi am legat-o la maşină. Mititica mi-a aruncat o ultimă privire, a scos un sunet caraghios şi a murit. Am apăsat pe buton şi într-un sfert de secundă totul a îngheţat tun." Aici Mac dădu drumul unui oftat care părea să cîntărească o tonă. „Da' n-a ajutat la nimic. Pisica s-a descompus într-un sfert de oră iar noi am pierdut ultimu' million."

Mi-am ţinut respiraţia. „Dar, domnule Mac, aţi spus că pisica a îngheţat într-un sfert de secundă. N-avea cum să se strice, nu a avut timp!"

„Alci e aici, băiete", spuse apăsat. „Am făcut-o prea al dracului de repede. Pisica nu s-a conservat fi'n'că am îngheţat apa ciocotită aşa de repede, că ghiaţa a rămas caldă!"

Traducere -
Faur AGACHI

Liviu RADU

Șarpele

Toată întîmplarea e atît de absurdă, atît de incredibilă, încît cei cărora le-am povestit-o cred că mă aflam sub influența drogurilor. Nimeni nu neagă singurul fapt evident: că zac rănit aici, în spitalul din Saigon, așteptînd să fiu trimis în țară. Picioarele îmi sînt pline de schije, iar chirurgii consideră că am pierdut prea mult sînge ca să mă opereze acum...

Nimeni nu vrea să mă creadă. Deoarece am fost găsit în spatele liniilor noastre, după ce am lansat racheta de semnalizare, toți sunt convinși că mă drogasem zdravăn, său că nu eram în toate mințile. Altfel, de ce aș fi stat ascuns în junglă, în loc să mă prezint la prima unitate militară? Aș fi scăpat întreg...

Probabil că au dreptate. Nu-și pot închipui că nu-mi dădeam seama unde mă găseam. Ei n-au văzut șarpele și nu știu prin ce-am trecut.

Toată povestea e o aiureală. De la început. Plutonul nostru, plecat într-o misiune de rutină în junglă, nimerise într-o ambuscadă. Rămăsesem singurul supraviețuitor. Neatins, dar derutat, rătăcit în hățișurile verzi, lipicioase.

După ce focul vietcongilor încetase și se așternuse liniștea, m-am ridicat din noroiul cleios și am încercat să mă orientez. Voiam, după cum era normal, să mă întorc la unitate. Nu aveam suficient sînge de erou să încerc să îndeplinesc singur misiunea.

Jungla trăia, emana zgomote ciudate. foșnete, cîrîieli... Mă adusese în pragul nebuniei. Mi-era greu să deosebesc un foșnet oarecare, produs de adiere sau de un animal inofensiv, de cel provocat de un dușman care se apropia, sau de un animal de pradă.

Intrasem în panică. Cel mai mare pericol, echivalînd cu moartea sigură. Însemna să te rătăcești prin mlaștini, să cazi în vreo capcană, să calci pe un șarpe veninos... Să vezi pericole acolo unde nu erau, și să le ignori pe cele reale... Știam asta, fusesem bine instruit, dar nu reușeam să mă stăpînesc.

Mintea, abia trezită din spaima morții, căuta cu înfrigurare o soluție, renunțînd la diferite idei, pentru a le relua imediat, fără a fi capabilă să le aprofundeze... Eram pierdut...

Atunci am făcut singurul lucru care mi-a părut rațional: m-am cățărat într-un copac, m-am legat bine cu centura de o cracă și am înghițit un pumn de tranchilizante. Peste cîteva minute dormeam tun. Asta doriseм: să dorm, să uit de spaima morții, de urletele camarazilor răniți, pe care vietcongii îi terminaseră cu lovituri de baionetă... De jungla care mă înconjura ca o caracatiță, gata să-și strîngă tentaculele în jurul meu și să-mi sugă orice urmă de viață...

Am dormit mult. Atacul avusese loc spre seară, iar cînd m-am trezit, soarele se ridicase deasupra copacilor. La lumina lui, jungla arăta altfel. Nu mai prietenoasă. Dimpotrivă, mai crudă, mai flămîndă...

Mă durea capul și aveam o senzație înfiorătoare de greață. Doza de tranchilizante fusese prea mare...

Am hotărît să mă dau jos din copac, deși nu mă înduram să-mi părăsesc adăpostul sigur...

Atunci l-am văzut!

Stătea încolăcit pe crengile de lîngă mine, cam la șase picioare distanță, și mă privea! Un piton de peste zece yarzi! Limba înfurcată i se mișca repede, cu o repetivitate hipnotică. Ochii galbeni, enormi, ațintiți asupra mea, mă priveau cu interes. Am avut impresia că citesc în ei o inteligență rece, crudă. Părea curios să-mi vadă reacția în fața puterii lui, de care sunt convins că era conștient.

M-am mișcat încet, ducînd mîna la șold, căutîndu-mi pistolul. Nu-l mai aveam. Rămăsese undeva, prin junglă, în mocirla în care mă tăvălisem ca să scap de focul dușmanului...

Nu trebuia să rămîn în copac. Acolo eram lipsit de apărare. M-am dezlegat și mi-am dat drumul în noroiul dezgustător, plin de frunze putrezind. Mă bălăceam în mîzga aia scîrboasă, încercînd să mă îndepărtez cît mai mult de animalul ăla înfiorător.

Cînd am ajuns la un loc mai uscat, m-am oprit să-mi trag sufletul. M-am întors și am privit în urmă.

Am înlemnit. Cred că, pentru o clipă, inima încetase să bată.

Șarpele venea după mine!

Nu asta m-a speriat atît de tare, ci modul în care o făcea: plutea deasupra mlaștinii, înconjurat de o ceață ușoară, verzuie! Nu înota, nu se ondula, așa cum înaintează șerpii, ci venea drept, ca o săgeată uriașă, la cîțiva inchi deasupra mizeriei puturoase!

Cînd a ajuns la trei yarzi de mine, s-a oprit și s-a

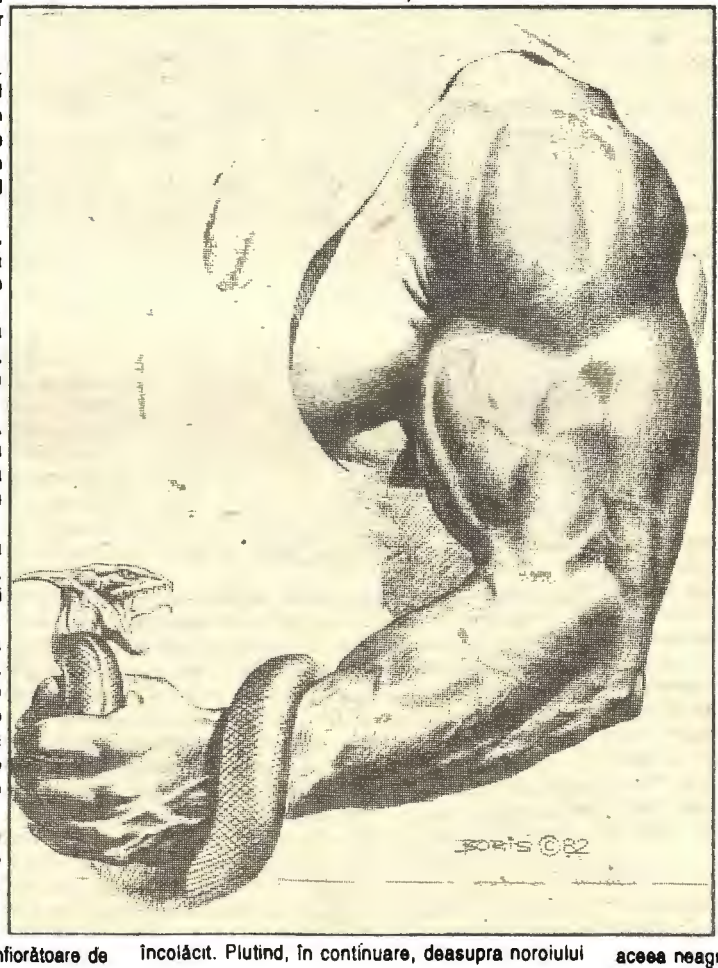

încolăcit. Plutind, în continuare, deasupra noroiului cleios...

Am rupt-o la fugă, fără să țin seama de direcție, de pericole, de nimic. Liane și crengi îmi biciuiau fața, sîngele îmi curgea pe obraz, dar continuam să alerg...

Într-un sfîrșit, puterile m-au lăsat și m-am prăbușit cu fața la pămînt. Cînd am îndrăznit să ridic capul, l-am văzut lîngă mine. Mă privea cu același interes rece... Nu se apropiase, deși putea s-o facă fără grijă. V-am spus, părea că-l interesează reacțiile mele, nu să mă ucidă...

Era, totuși, un animal de pradă. La un moment dat, în timp ce îl priveam fără să îndrăznesc să mă mișc, s-a auzit un zgomot într-un tufiș. Șarpele s-a destins brusc, ca un resort de oțel, iar capul lui puternic, ca un ciocan uriaș, a lovit ceva în frunziș. Cînd s-au tras înapoi, ținea în bot un mistreț. L-a înghițit încet... Urmăream cu o spaimă de nedescris cum animalul acela mare luneca treptat pe gîtlejul fiarei... Trupul cilindric se umfla, împingînd în jos sărmanul mistreț...

Nu știu de ce, dar, printr-o simbioză ciudată a simțurilor, mă simțeam alunecînd de-a lungul gîtului șarpelui, simțeam mușchii puternici care mă zdrobeau... Căzusem într-o stare de șoc, eram incapabil să mă mișc...

Cu un gest mecanic am dus mîna la brîu, căutînd nici eu nu știu ce... Am descoperit, surprins, că-mi rămăseseră, atîrnate de centură, două grenade ofensive. Am răsuflat ușurat și am apucat una din ele. I-am scos cuiul de siguranță și am aruncat-o drept în șarpele ce stătea încolăcit în fața mea.

M-am aruncat la pămînt și am văzut, disperat, schijele grenadei ricoșînd în solzii galben-maronii ai lighioanei... Fără să facă vreun rău...

Au urmat zile și nopți înfiorătoare. Acum știam că nu am ce să-i fac. Așteptam să se termine o dată... Dar nu se grăbea. se juca. Mă urmărea. Dacă mă opream, se oprea și el. dacă mă urcam într-un copac, ajungea imediat lîngă mine. Dacă alergam prin tufișurile de bambus, auzeam pocnetul tulpinelor rupte, și știam că-i aproape...

Din cînd în cînd, vîna cîte un animal ce se aventura prin preajmă. După ce-l mesteca îndelung, sculpa afară oasele zdrobite, curățate de orice urmă de carne...

Atunci mi-a venit ideea, nu mi-ar fi venit!

Dacă grenada nu-i făcuse nimic pe dinafară, poate că-i va face ceva pe dinăuntru... Dar cum să-l fac să înghită o grenadă?

M-am furișat încet prin tufișuri... Am avut noroc. Într-o baltă se odihnea, grohăind mulțumit, un godac de mistreț. Destul de mare pentru ce-mi trebuia, dar prea mic ca să fie periculos. Am scos pumnalul din teaca de pe gambă și, cu o mișcare ce dovedea antrenamentul îndelungat, l-am înfipt în ceafă. Am sărit asupra lui și, dintr-un singur gest, i-am spintecat burta. Am scobit în măruntaiele puturoase și am ascuns în ele grenada cu cuiul pe jumătate tras. La cea mai mică presiune, cuiul urma să cadă, iar grenada să explodeze...

Am lăsat mistrețul pe mal. Șarpele a așteptat să mă îndepărtez, apoi, cu o mișcare fulgerătoare, a apucat purcelul și a început să-l înghită.

Așteptam cu inima cît un purice. Explozia trebuia să aibă loc din clipă în clipă... Godacul aluneca de-a lungul trupului șarpelui, fără să se întîmple nimic... Să se fi blocat cuiul grenadei? La ghinionul pe care-l avusesem pînă atunci, nu mă mai mira nimic...

Apoi șarpele a ridicat capul și a scuipat oasepe curățate ale mistrețului... S-a ridicat încet, pînă cînd jumătate din trup i-a rămas în aer, ca o țeavă. S-a îndreptat spre mine, cu gura căscată. Iar din gaura aceea neagră a țîșnit afară grenada ce explodase în interiorul lui! M-a ciuruit cu o sumedenie de schije, de parcă trăsese în mine cu un tun de pe vremuri, încărcat cu mitralii!

M-am prăbușit, plin de sînge, cuprins de o durere insuportabilă. Am apucat să declanșez racheta de semnalizare. Mi-era indiferent dacă acela care mă vor găsi erau vietnamezi. Numai să fie oameni...

Atunci s-a întîmplat lucrul cel mai teribil din cîte au fost: șarpele mi-a zîmbit!

Da, domnule, mi-a zîmbit cu o ironie rece, batjocoritoare!

Apoi a dispărut. Ca și cum n-ar fi existat!

Premiul III la *concursul inițiat de* **LIVIU SURUGIU** *și* JURNALUL SF

Doru STOICA

PAZNIC DE NOAPTE

Debut Debut Debut Debut Debut Debut Debut Debut

Născut pe 19 decembrie 1971, Doru Stoica este student în anul V al Universităţii Ploieşti (Utilaj Petrolier). Obsesii: Michelangelo, Rembrandt, Dali, Borges, Kafka, Maupassant, Fellini, Antonioni, Lynch, „computatoare" etc ✪ A debutat cu garfică în JSF 53 ✪ din martie '94 membru al clubului Quo Vadis? ✪ A publicat grafică în JSF şi Katharsis (fanzinul editat de ACFSF QUO VADIS?) ✪ A obţinut o menţiune pentru pictură în tabăra Atlantykron '94.

Motto:

„Potrivit investigaţiilor conştiincioase ale specialiştilor în ale artei, Corot a creat aproximativ 3000 de opere. Dintre acestea, numai în SUA se află peste 5000..."

Frank Arnau – „Arta falsificatorilor – falsificatorii artei"

Eşti paznic, Johann. Ai fost şi vei rămîne paznic chiar dacă lumea întreagă s-a cocîrjat iremediabil ploconindu-ţi-se la nesfîrşit. Paznic de noapte. Îţi place. Chiar dacă noaptea lumina din muzee e prea chioară şi culorile pînzelor expuse o iau razna, chiar dacă ţi-e teamă de colţurile întunecoase în care ştii că diavolul stă la pîndă, leneş, burtos, mirosind a rachiu...

(...nu, bunica, bătrîna nebună putea a rachiu cînd îţi povestea despre el, cum vine uneori noaptea şi le chinuie, le siluieşte şi le lasă dam-bla-gi-te, ...„Hi, hi, da maică, damblagite...")

chiar dacă...

Ai pînă şi moacă de paznic Johann: ochi bulbucaţi şi roşii, cearcăne şi gura strîmbă de parcă ai fi mereu beat, ceea ce e al dracului de adevărat, băiete! Unii spuneau că nu înţeleg cum naiba are încredere directorul Muzeului, cum nu-i e teamă să-ţi lase în grijă atîtea tablouri valoroase. Pfui! Valoroase!! Mîzgăliturî psihopate explicate alambicat pe la vernisaje de dobitoci titraţi, plătiţi bine şi îndopaţi cu aperitive. He! He! Le-ai arătat tu lor Johann! Acum mor de foame prin clădiri pustii: cine mai poate fi atît de tîmpit încît să le ceară părerea?

Acum? Cît timp a trecut, mă? Un an, doi? Cît a trecut din noaptea aia jegoasă cînd ploaia se încăpăţîna să spele geamurile din aripa vestică şi tu aveai o lipeală cu o tîrfă curăţică, ai dus-o la subsol, în depozit şi v-aţi împreunat aiurea printre stive de rame mucegăite şi copii proaste după tablouri vechi. Îţi plăcea în depozit: pentru tine gunoaiele de acolo reprezentau adevărata artă.

După ce femeia a plecat, te-ai îmbătat fericit, tolănit pe un maldăr de scînduri acoperite cu o pătură...

(Îţi mai aduci aminte de noptile petrecute la povarna de pe deal, Johann? Erai copil şi dimineaţa te trezeai ameţit de vaporii de rachiu şi te spălai cu apă din găleata murdară de lut şi îl scuturai pe Abel-Chioru' care te înjura şi te bătea că ai adormit şi ai lăsat băutura să se strice)

Ţi s-a părut că vezi ceva mişcînd, te-ai ridicat cu greu, ai luat lanterna şi ai început să răscoleşti pînzele făcute sul şi ramele prăfuite proptite de pereţi. Conul de lumină a descoperit atunci un tablou mare în care o femeie pieptoasă, cu părul roşu, se lăfăia pe jumătate goală. Ţi-a plăcut cucoana aia despletită, Johann! Trupul puternic, abia ascuns sub pînza subţire care o învăluia, mîna dreaptă ţinînd un pumn de frunze şi flori...

(Ţii minte ziua aia cînd te-au bătut, Johann? Te-au urmărit pe cîmp, te-au prins şi te-au lăsat gemînd în lucernă. Acolo te-a găsit Rosina şi tu te-ai prefăcut neputincios pînă ai răsturnat-o şi i-a plăcut, oho, ce i-a mai plăcut, şi tu ai fugit apoi lăsînd-o întinsă, cu pumnii plini de verdeaţă...)

Pe spatele tabloului ai desluşit cu greu cîteva cuvinte într-o limbă necunoscută ţie. Ai reuşit să înţelegi doar că pe femeie o chema Flora.

În aceeaşi stivă ai mai găsit un tablou identic. Identic? Nu. Mîna stîngă a femeii părea neterminată. Ai pipăit cu buricele degetelor: umed, uleios. Şi atunci ai văzut gîngania: mică, unsuroasă, un boţ de negru cocoţat pe şase picioare subţiri cît firul de păr. Ai prins-o şi ai strîns-o între degete pînă a plesnit colorîndu-ţi întreaga palmă cu roşul părului femeii. Te-ai şters îngreţoşat şi ai căutat cu atenţie pe la încheieturile ramei. Ai scos din buzunar o cutie de chibrituri şi ai pus în ea alte două vietăţi micuţe.

A doua zi cînd ai deschis cutia, pe masă s-au revărsat o duzină de biluţe negre, forfotind pe picioarele lor subţiri. Se înmulţeau repede, blestematele!

(...aşa cum se înmulţeau muştele, de mult, cînd le prindeaţi vii şi le apăsaţi sadici pe torace pînă cînd crăpau dacă erau femele, sau îşi lăsau să iasă la iveală sexul minuscul, telescopic, dacă erau masculi... Eraţi copil, Johann, ce ştiaţi voi despre sex?)

În cîteva clipe, pe faţa de masă a început să prindă contur chipul femeii din tablou. Şi tu te-ai speriat: culorile proaspete ieşeau din gîngăniile tale negre, se scurgeau ca nişte excremente din corpurile lor, urmînd contururi invizibile, respectînd reguli numai de ei ştiute.

I-ai lăsat să-şi termine treaba şi ai dat fuga să aduci tabloul din depozit. Cînd te-ai întors, faţa de masă

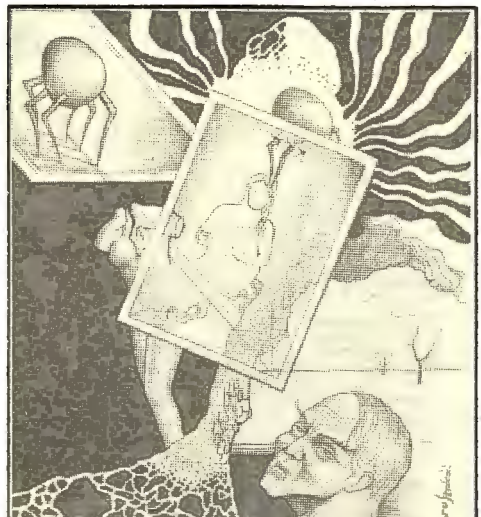

Grafica de Doru STOICA

devenise scorţoasă ca o pînză tratată, veche de sute de ani, iar de pe ea, Flora îşi privea perechea care tremura în mîinile tale. Erau identice. Johann şi ţi-ai spus că asta nu poate fi decît o lucrătură a diavolului şi te-ai închinat şi ai spus rugăciuni pe care nu le ştiuseşi niciodată pe de rost.

Cînd ai mai prins puţin curaj te-ai uitat dedesubt: pe mărimea picturii, lemnul mesei se învechise umplîndu-se de crăpături, schimbîndu-şi parcă şi esenţa, devenind identic cu cel pe care era lipită pînza originală. Mai tîrziu chestia asta i-a scos din minţi pe experţi, dar tu nu auziseşi încă de testele fizico-chimice şi biologice însă ştiai că diavolul burtos şi leneş îşi vîrîse coada şi adusese din iadul lui încă un tablou aidoma celui dintîi. Şi te-ai înfuriat şi ai început să striveşti gîngăniile ce mişunau pe masă, mînjindu-ţi degetele cu nuanţe pastelate...

(...exact aşa cum s-a întîmplat atunci, cînd te-ai întors de la şcoala veche şi dărăpănată şi bărbatul aspru care-ţi dăduse viaţă în urma unui viol la beţie ţi-a luat mîinile murdare şi ţi le-a strîns cu ură holbîndu-se la ele şi ţi-a strigat printre sughiţuri că el nu are nevoie de zugrav la uşă şi să laşi dracului vopselurile şi cărţile şi să pui osu' la muncă...)

Şi abia atunci te-ai gîndit că toate astea îţi puteau folosi la ceva şi ai luat ultimii gîndaci rămaşi vii şi i-ai pus pe un tablou din muzeu. I-ai lăsat cîteva ore, apoi i-ai culeş şi i-ai asmuţit asupra unei pînze albe. Şi te-ai bucurat, Johann, te-ai bucurat nespus de mult cînd ai văzut cum ţi-au făcut o copie perfectă.

Şi în clipa aceea ai simţit că devii puternic şi demonul trufiei a pus stăpînire pe tine. Ai început să cutreieri muzeele lăsîndu-ţi gîngăniile să cotropească tablouri celebre, colectîndu-le apoi în vechea ta cutie de chibrituri, pentru a le pune să-ţi facă zeci de copii pe care le-ai adunat în depozitul tău întunecos în aşteptarea momentului potrivit.

Prima victimă a fost expertul acela bătrîn căruia i-ai trimis o copie după Giocconda. Bietul boşorog! Ţi-l aminteşti Johann? Aproape că şi-a dat sufletul executînd mii de teste, cu raze X, cu C14, analize spectrografice şi măsurători de precizie. A sfîrşit prin a recunoaşte în faţa lumii întregi că a doua Mona-Lisă există şi făcea să vezi armata de poliţişti care păzeau „opera" ieşită din fundurile unsuroase ale gîndacilor tăi.

Apoi au urmat colecţionarii miliardari pe care ai început să-i vînezi, anonim şi obraznic, pretinzînd sume exorbitante, sfidătoare. I-ai jupuit rîzînd în hohote, îndopîndu-i cu „capodopere" de Rembrandt şi Van Eyck, Da Vinci, Rafael şi Tiţian sau Goya şi Velasquez, şi ei ştiau, Johann, ştiau că originalele se află în marile muzee ale lumii, dar cum să nu cumperi, să zicem un Rubens, la jumătate de preţ, cînd cei mai mari experţi ridicau din umeri şi tăceau încurcaţi, fiindu-le teamă de cuvîntul „fals", căci recunoşteau mîna (Ha! Ha! Mîna!!!) maestrului iar expertizele reci şi împărţiale nu puteau da decît diagnosticul „autentic"?

Mai tîrziu, după ce ai terminat cu cei ce se căldau în mălai, ţi-ai împărţit copiile prin supermarket-uri şi dughene împuţite, la preţuri de nimic, ducînd, cu timpul, în fiecare casă cîte un maestru al Renaşterii, împînzind reţelele de hoteluri şi bănci cu impresionişti şi prerafaeliţi, umplînd şcolile, bordelurile şi circiumile din toate colţurile lumii cu maeştri flamanzi şi expresionişti. La sfîrşit ai explodat în talciocuri într-o ploaie de lucrări din toate timpurile şi ai rîs, Johann, cînd ai auzit pe la colţuri de stradă: „'Ai domnu' să-ţi dau Rembrandu'!" şi „'Ai Giocconda băieţiiii!!" şi „la Broigălu şi Cranacuuu!" şi ai privit ţigăncile cu fuste colorate cum agăţau trecătorii cu pînze multicolore prinse rudimentar în rame de tablă ciocănită pe nicovale de ţigani bărboşi şi aprigi...

(...aidoma celor de demult care te îmbiau prin bîlciuri cu fluiere şi animale din lut ars, cu icoane şi mărgele de sticlă, cu pălării şi podoabe de tinichea. Atunci ţi se păreau frumoşi şi statornici, sălbatici, neliniştitori...)

În toată lumea răsăreau copii, mii, milioane de copii perfecte, stoarse din trupurile infime ale sclavilor tăi pe care îi exploatai nemilos. Dar a venit ziua cînd ai hotărît să-i laşi în pace şi i-ai lăsat liberi, le-ai dat voie să-şi facă muşuroaie gigantice, multicolore în muzeele din întreaga lume, unde îi puteai vedea năpădind lucrările expuse, luînd în stăpînire colecţii întregi. Oamenii au încercat să-i extermine, i-au ars, i-au înecat în otrăvuri şi acizi, apoi şi-au dat seama că era inutil şi s-au retras în faţa noilor proprietari. Cu timpul, fiecare centimetru pătrat de perete al muzeelor a devenit operă de artă, apoi ei au ieşit pe străzi umplînd zidurile caselor şi zgîrie-norilor sau asfaltul autostrăzilor şi pavajul uzat al oraşelor cu fresce după Michelangelo şi Rafael, zugrăvind orice părticică de spaţiu în culori vii.

S-au năpustit asupra copacilor, plantelor şi animalelor acoperindu-le cu vopsea. Şi a venit rîndul oamenilor, Johann şi fiecare s-a obişnuit să fie purtătorul cîtorva capodopere şi aţi renunţat la haine şi uneori, duminica vă adunaţi cu miile pentru a vă admira, departe de oraşe, undeva la iarbă verde.

Verde am spus? Nu. Nu verde...

ACFSF „Quo Vadis?"

Aurelius BELEI

VĂ LIPSEŞTE UN TECHNOSAUR?

Vreţi cu adevărat un technosaur? Nimic mai simplu. La fiecare colţ de stradă există cîte un automat-distribuitor numai şi numai pentru dumneavoastră! Cum, vreţi şi banii necesari? Foarte bine, dar nu trebuie să uitaţi că asta nu înseamnă doar bucurie în casă, ci şi bate din picioruşe, sare şi toate astea fără să-şi cruţe prea mult transpiraţia. O face cu deosebită plăcere. Botniţă? Vai, cum se poate! Nu, categoric nu! În schimb e bine să aibă oglinda, peria şi şamponul lui, pentru că adoră bălăceala,nu vă-ngrijoraţi, e ermetic, îi trebuie un prosop cu care să fie şters pe solzii de crom, un altul pentru policlorura de vinil ce-i protejează burtica, precum şi un coş de nuiele aşternut cu o pernă, drept pătuţ. Dacă seamănă cu un cîine? Aiurea, nu vă mai luaţi după toate zvonurile! Vi se strică metabolismul, gîndurile astea vă produc

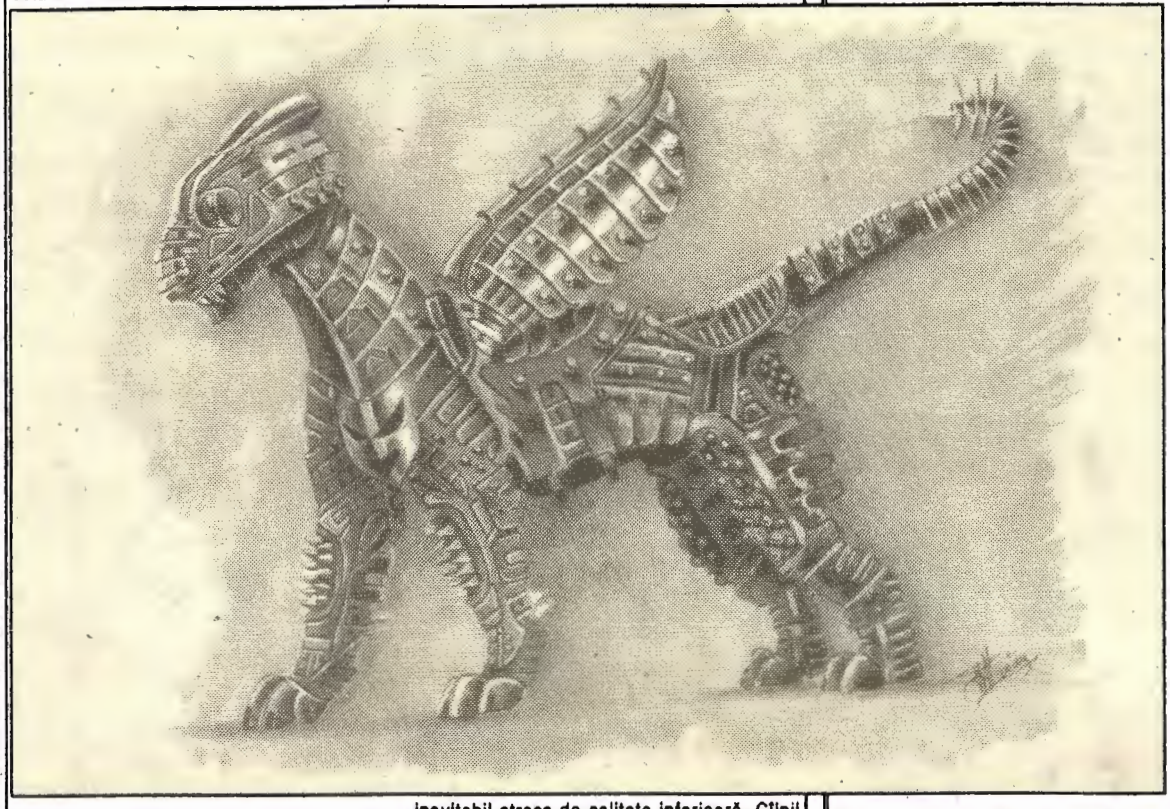

răspundere. Da, da, răspundere. De ce vă miraţi? O fi el o modă, o schimbare a planului d-voastră de viaţă, dar trebuie să arătaţi şi multă, foarte multă grijă faţă de el. Cum de ce? Aşa trebuie. Aşa scrie în prospect: „...animalul are nevoie de dragoste sinceră, timp de acomodare şi îngrijire perseverentă. „Pentru că, cine nu ştie?, ori o ploaie acid-senzorială „Krokus", ori un holo-amalgam de muzică, bătaie şi film, ori un technosaur, tot aia el lar întreţinerea lui costă şi bani, şi nervi, de aceea e neapărat necesar să aveţi psiho-fişa în regulă, nepătată de antecedente zoofilice. Înţelegeţi ce vreau să spun, nu?

Astăzi cine posedă un cît de mic techosaur acolo, posedă semnul vieţii veşnice! De ce rîdeţi? Nu credeţi? Ascultaţi: Succes internaţional fulminant, fiecare produs un prototip, prezenţa lui poate mirosi a gheaţă, a cimitire electronice, pădure sălbatică, halde de rugină... De, bineînţeles că se poate! Însă pentru a-i îmbogăţi cu nuanţele preferate trebuie dus spre consult la un veterinar-programator, care-i va testa periodic şi factorul de integrare în mediul d-voastră. Trebuie să i se cumpere o lesă, dar ceva elegant şi cît se poate de discret, să nu-i dea impresia că e îngrădit. E foarte sensibil, poate avea chiar crize de depresiune. Cînd profilul îi devine un mic semn de întrebare să ştiţi că asta înseamnă pentru el o stare nedefinită de bine. Iar d-voastră sînteţi un om adevărat care iubeşte şi ştie cum să-şi apropie un animal! Ce mai poate face? Păi, la nevoie urlă, scrîşneşte, inevitabil stress de calitate inferioară. Cîinii însemnau pe vremuri obligaţia de ai scoate de trei ori pe zi afară pentru a-şi face nevoile şi trebuiau plimbaţi zilnic cîteva ore să nu li se atrofieze muşchii. Pe cînd un technosaur, de oricare tip ar fi el, ştie singur să dea drumul la TV, să plictisească exact cît trebuie, n-are nevoie de gimnastică şi la vîrsta cînd îi apar pseudo-caninii de plastolit poate înjgheba cîteva tonalităţi plăcute şi înduioşătoare de genul „ma-ma! ta-ta!". Mecanismul de creştere e garantat o viaţă iar carcasa organică o veşnicie. În cazul în care apare o cît de mică defecţiune firma vă oferă gratuit alţi doi, de orice tip doriţi. Gata, v-aţi hotărît? Nu? Cum adică „e prea deştept"? D-voastră nu trebuie decît să nu uitaţi să-i mîngîiaţi, să-i dovediţi puţină afecţiune, hrănindu-i din bio-fluxul d-voastră şi atît. Restul e treaba firmei producătoare. Cum? E prea costisitor? Nu vă mai interesează? Aşa se întîmplă de fiecare dată cînd vrei să faci bine oamenilor, să le colorezi puţin monotonia vieţii! A avut dreptate cine a zis că oamenii sînt dificili şi îndeminatici. Şi ce dacă vorbesc prea mult? Aşa trebuie. Aşa vorbeşte orice technosaur ajuns să-şi cîştige singur existenţa. De ce vă feriţi bio-fluxul din calea mea? Ei, dacă nu vreţi un technosaur nici măcar la jumătate de preţ, atunci iubiţi-vă şi faceţi copii, că ăia sînt generatoare de nervi şi mai greu de întreţinut! Şi-o să vă iasă peri albi, o să vă pară rău mai tîrziu, o să vedeţi!

Ana-Veronica MIRCEA

De dragoste

– Iubitule! exclamă Regina.

–Poftim? tresări Regele, ostentativ îndatoritor – dar Regina se încruntă, căci îi observase ochii spăimoşi înainte ca el să îşi coboare pleoapele inflamate. (Deşi convieţuiau de trei ani, încă nu reuşise să se obişnuiască cu temperaturile scăzute care reprezentau pentru soţia lui o continuă desfătare.)

– Iubitule..., repetă ea – răspicat, aproape silabisind.

– Da, scumpa mea, făcu el, mieros – dar evident preocupat să studieze firul lung şi alb care se lăfăia, alături de jilţul ei, pe mocheta pufoasă, ruginie.

–Asta voiam să spun, surâse ea, urmărindu-i privirea. Că năpîrlesc. E prima zi a perioadei fertile. Adică e vremea să avem urmaşi. Urmaşi, înţelegeţi, sire?

Regele sări ca ars.

– Doamnă, atît contractul de alianţă cît şi cel matrimonial stipulează însămînţarea artificială, spuse, sperînd că vorbea cu demnitate. Medicul Curţii e întotdeauna pregătit să vă ajute, adăugă, după o scurtă pauză, arătînd, cu un gest larg, către uşă.

–Sire, ripostă ea, indignată, doar ştiţi că religia mea interzice...

– Despre religie nu se pomeneşte nicăieri, oftă Regele, dar am aflat că, pe alte planete, situaţiile similare se rezolvă renunţînd la vechile superstiţii idioate...

–Ia te uită! se zbîrli Regina. Va să zică, sire, v-aţi informat! Şi încă fără ştirea mea! ce spun contractele despre asta?

– Uite ce e , doamnă, zise Regele, cu groaza tremurîndu-i în glas şi înghesuindu-se într-un cotlon ca să evite atingerea ei drăgăstoasă, ştiu că trebuie să avem urmaşi, că trebuie, conform uzanţelor de pe toate planetele Federaţiei pe care două specii inteligente îşi dispută supremaţia, să facilităm apariţia unei specii hibrid, cea a noilor stăpîni. Dar mai ştiu că organele noastre sexuale nu sunt compatibile şi că însămînţarea artificială e singura cale care respectă Drepturile Raţionalilor, căci noi, ihomii, nu putem fi de acord cu...

– Cu asta, nu-i aşa? rînji Regina, reuşind să cuprindă în laba ei pufoasă trupul firav al Regelui înfricoşat.

El se zbătu cu disperare, chiţcăind prelung – şi ea salivă, excitată, recunoscînd aşa numitul ţipăt al ihonului muribund. Şi apucă să vadă ochii lui plesnind de spaimă înainte de a-i reteza capul dintr-o singură muşcătură.

–Nol, alegonii, a-m considerat întotdeauna capul de ihom o delicatesă, spuse, încă rontăind, adresîndu-se trupului celui care-i fusese soţ – după ce îl lăsase să-i cadă la picioare. Firesţe, continuă, privindu-i atentă ultimele zvîrcolîri, religia ne interzice pînă şi plăcerea asta măruntă! O veche superstiţie idioată, adăugă, rîgîind, pe care am nesocotit-o, aşa cum se procedează oriunde în lumea civilizată! Ce-mi pasă mie că acum nu ştiu cîte milenii nişte alegone ignorante s-au speriat pricepînd că, la trei luni după o astfel de gustare, zămislesc pocitanii? Eu ştiu că-i vorba doar de drăgălaşii pui hibrid, la fel de reuşiţi ca cei cu care m-ar blagoslovi chinul şi umilinţa însămînţării artificiale!

JSf - 104

VITRINA CU ILUZII

Reîntoarcere pe piața română a SFului

Romanul Cupa de cucută al domnului Gheorghe Săsărman, un roman aproape mainstream și tradițional îmbină două planuri – al subiectului de inspirație SF: personajul Wolfram își cumpără un calculator capabil să-i stimuleze construirea unui *autoroman* – un soi de onirism cibernetic în care autorul textului se implică tot mai puternic faptic și senzorial în evenimentele invocate – și un al doilea plan al romanului propriu-zis, prezentînd viața unui poet într-o societate totalitară destul de apropiată nouă, cititorilor fostului lagăr comunist. Autorul nu omite nici unul din aspectele mizeriei dictatoriale. Personajul Alex Alexis, un poet „în ascensiune" care ajunge pînă în protipendada Pervetiei (statul imaginar al autoromanului) este prilej pentru autor de a face cu sarcasm o critică amară la adresa epocii nu prea îndepărtate a realității contemporane. În cea mai mare parte a romanului planul social primează asupra planului SF, autorul neomițînd nici unul din aspectele mizeriei totalitariste – nici economic, nici social, nici politic. Regăsim vizitele festiviste cu scandări ridicole, tumătoria, proasta aprovizionare și dirijare, partidul unic de guvernămînt și toată „problematica" socialismului (eventual „multilateral dezvoltat").

Ideea romanului în roman aduce aminte de experiențele lui Pirandello și Unamunno.

Cu o construcție masivă, majoritar realistă, pe alocuri chiar greoi la lectură, nu mi se pare textul cel mai atractiv și „de succes" (la public) al domnului Săsărman. Dar este în mod cert cel mai „angajat politic". În această direcție este interesant de remarcat „mutația" produsă și la nivelul literaturii noastre de evenimentele din ultimii ani. Ceea ce înainte de decembrie 1989 ar fi fost considerat ca un text de mare curaj, cu greu reușește să ne capteze acum interesul la nivelul emoțional cerut de un text literar artistic. Autorul, poate dintre cei mai decenți – pudici am putea spune – încearcă totuși să supraliciteze cu unele experiențe de referință sexuală, care însă, vizavi de agresivitatea din ultimul timp a acestei tematici, sugerează mai degrabă un nivel gimnazial de punere a problemei. Există un anumit angelism al SF-ului generațiilor mature, explicabil poate și prin faptul că vreme de ani și ani de zile SFul a fost încadrat (la noi) poate nu întotdeauna justificat, la categoria „literatură pentru copii și tineret". În ce măsură actualul SF își mai păstrează acest statut impus rămîne de discutat.

Scriitorul Gheorghe Săsărman revine deci pe piața SFului românesc cu acest roman al editurii Sedona din Timișoara (lector Cornel Secu) – text cu scriitură sobră și sigură, dezbătînd o problematică majoră. Este romanul unei mari dezamăgiri.

Cupa de cucută de Gheorghe Săsărman (Ed. Sedona 1994)

Mihail GRĂMESCU

ULTIMA ORĂ

În curînd (două săptămîni) la Craiova urmează să apară mult-așteptatul (aproape 20 de ani) număr 4 din fanzinul "Omicron" al cenaclului "H. Coandă".

În primăvara acestui an va avea loc Festivalul "H. Coandă" (la o dată ce va fi stabilită ulterior). Cu această ocazie cenaclul va aniversa 25 de ani de la înființare. Totodată va avea loc un concurs (bine sponsorizat) de proză și arte vizuale în următoarea formulă.:

- proză SF (nuvelă, povestire, schiță);

- proză fantastică (nuvelă, povestire, schiță);

-- arte vizuale (BD, grafică, și un premiu special pentru alte forme de expresie).

Informații suplimentare la telefon 051/116108Adrian Roșianu.

În fiecare miercuri între orele 14-15,30 puteți asculta emisiunea -*Meridiane ale imaginației* realizată de Lucian Merișca la Radio Iași.

Pe 29 -01- 1995 va avea loc la Brăila lansarea numărului 105 al Jurnalului SF, număr ce conține nuvela *Copil de sînge* de Octavia E. Butler (Premiile Hugo 1985, Nebula 1985, Locus 1985, SF Chronicle 1985) și un medalion Aurelius Belei.

La mulți ani cenaclului Sfera care în data de 17 -01- 1995 a împlinit 2 ani de realizări.

Adrian Bănuță

VideOMania

THE FLINSTONES

după desenul animat cu același nume,
realizat de William Hanna & Joseph Barbera
scenariul: Tom S. Parker &
Jim Jennswein & Steven E. de Souza
regia: Brian Levant
producătorii: Steven Spielberg, Bruce Cohen
actori: Kyle Maclachlan, Halle Berry,
Liz Taylor
producție: 1994

Un uriaș succes (o lovitură de teatru pentru europeni) au înregistrat cinematografele americane la apariția filmului „The Flinstones", în mare parte datorită faptului că Steven Spielberg și-a vîrît codița în producția acestuia. Deși talentat ca regizor, se pare că nu are aceeași inspirație în calitate de producător.

Acțiunea se desfășoară undeva în epoca de piatră, cînd oamenii primitivi conviețuiau alături de saurieni, purtînd haine grosolane din piele, dar avînd televizori

Fred Flinstone și Barney Rubble, personajele principale, sînt amici nedespărțiți, lucrînd la aceeași fabrică de construcții din orășelul Bedrock. Caracterele celor doi, atît cele fizice, cît și cele mintale, sînt complet antagoniste, însă ceea ce-i unește reprezintă dragostea pentru familie, sufletul bun și vecinătatea caselor.

Într-o zi, inteligența lui Rubble va fi confruntată cu prostia lui Flinstone, ca urmare a unui test la care este supus tot personalul fabricii pentru a fi ales un nou director adjunct. Fiind recunoscător faptului că Flinstone i-a împrumutat bani ca să adopte un copil, Rubble va schimba testele, dîndu-și seama că răspunsurile prietenului său erau deplorabile. Astfel Flinstone devine director adjunct și izbucnește conflictul (nu vreau să vă răpesc neplăcerea de a viziona restul filmului).

Cînd am văzut că single-ul „Meet The Flinstones", cîntat de formația BC-52, se află undeva sus în topul preferințelor multor ascultători, m-am întrebat ce l-a determinat să îndrăgească atît de tare melodia asta uzată la extrem în genericul desenului animat și care, în fond, nu-i grozavă. Eram curios să văd varianta pentru cinema, cu actori adevărați, mai ales că apărea numele lui Spielberg în reclamă. Însă curiozitatea mi s-a transformat în regret după vizionarea acestei... parodii(?). Cum aș putea numi un film care plasează acțiunea printre dinozauri și neanderthalieni, dar în care parcul de distracții se numește „Jurassic Park", filmul ce rulează la cinematograful primitiv(!) se intitulează „Tar Wars", iar pe secretara lui Flinstone o cheamă Sharon Stone? Nici comedie nu poate fi numit, deoarece la glumele seci debitate cu duiumul n-am receptat altă reacție în sală decît rîsul (forțat) al actorilor.

Cînd am citit pe afișul reclamei că efectele speciale sînt asigurate de firma „Industrial Light & Magic" (cea care a proiectat pe computer și lighioanele din „Jurassic Park"), mă așteptam la ceva de ultimă oră. În schimb decorurile jalnice din carton (pînă și colierul soției lui Flinstone se vedea de la o poștă că-i celuloză – puteau să-i pună niște bile din plastic sau sticlă, că doar și în vremurile acelea existau scoici care secretau perle, sau nu?!) și animalele preistorice slab realizate m-au impresionat neplăcut. Confuzia a fost totală, frizînd ridicolul, cînd un animal folosit pe post de gunoier (ați ghicit – asemănător porcului) a început să vorbească, iar Flinstone levita cu nepăsare, cu bucurie chiar, prin aer.

Probabil că realizatorii filmului au dorit să sugereze că civilizația (indivizii descoperiseră forța aburului, cimentul, fumau țigări cu filtru etc.), să sugereze deci că reprezenta mitica Atlantidă sau Atlantirock, cum le-ar fi plăcut să spună.

Mă mir că cineva de talia lui Steven Spielberg s-a implicat în așa ceva.

Iulian Hrib

BOOKSHOP

Ultimele noutăți HORROR în Anglia

LASHER, Anne Rice,
Penguin Books, London,
1994, 883 pag.

Născută în 1941 în New Orleans într-o familie irlandeză, Anne Rice este, printre altele, autoarea marelui succes comercial *Vampire Chronicles*, serie formată pînă acum din patru volume (*Interview With The Vampire, The Vampire Lestat, The Queen Of The Damned, The Tale Of The Body Thief*), dar și a volumelor *The Mummy Or Ramses The Damned* și *Cry To Heaven*. *Lasher* este continuarea volumului *The Witching Hour (Ora vrăjitoarelor)*, o cronică a familiei Mayfair din New Orleans, o istorie marcată, de parcursul a trei secole, de violență, incest și senzualitate. Universul acestei familii este dominat de un spirit malefic pe nume Lasher – „adoratorul" vrăjitoarelor. Pentru a-și duce la îndeplinire planul de răspîndire a Răului pe Pămînt, Lasher își alege drept complice – involuntar – pe talentata Rowan Mayfair, a treisprezecea reprezentantă a acestei familii de vrăjitoare. Vrăjită la rîndul ei, Rowan este atrasă într-o adevărată odisee de misticism și teroare al cărei rezultat cît se poate de real este micuța și frumoasa Emaleth. Urmărit atît de întreaga familie Mayfair cît și de un personaj misterios pe nume Talamasca și îndemnat de necesitatea de a-și duce la bun sfîrșit planul său macabru, Lasher este determinat să revină în New Orleans unde membrii familiei încearcă să-i folosească – pentru propriile lor scopuri – puterile demonice. Numai că acest lucru duce la moarte – moartea lui Emaleth. Un roman ce pune în evidență imaginația, inventivitatea și filonul romantic al autoarei.

Florin Mircea TUDOR